

LISTOPAD/GRUDZIEŃ
2019

nr 5/2019 (110)

ISSN 1642-6797

Gazeta UNIWERSYTECKA

pracowników i studentów Uniwersytetu Rzeszowskiego

TEMAT NUMERU

- NOWY DOKTOR HONORIS CAUSA UR
– PROFESOR ALEKSANDER KOŚKO

W NUMERZE:

Z ŻYCIA UCZELNI

- PCI – 1,5 MLN DLA PRACOWNIKÓW UR

DO POCZYTANIA

- SŁOWA NA BOŻE NARODZENIE

KONFERENCJE
I SEMINARIA

- ÓSMA MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA IMACSSS W VISEU

STUDENCKI
UNIWERSYTET

- 15-LECIE STUDENCKIEGO KOŁA NAUKOWEGO PODRÓŻNIKÓW

Wesołych Świąt

**Niech zbliżające się święta Bożego Narodzenia
będą czasem spokoju i rodzinnego ciepła,
refleksji i radości, a nadchodzący nowy rok
przysporzy sukcesów i satysfakcji**

Sylwester Czopek

prof. dr hab. Sylwester Czopek

Rektor Uniwersytetu Rzeszowskiego

Z ŻYCIA UCZELNI: WESOŁYCH! 3 • Z OBRAD SENATU 4 • NOWY DOKTOR HONORIS CAUSA UNIWERSYTETU RZESZOWSKIEGO – PROFESOR ALEKSANDER KOŚKO 5 • INAUGURACJA ROKU SZKOLNEGO W DWUJĘZYCZNYM LICEUM UNIWERSYTECKIM IM. S. BARAŃCZAKA W RZESZOWIE 10 • UROCZYSTA INAUGURACJA MAŁEGO UNIWERSYTETU RZESZOWSKIEGO – ROK AKADEMICKI 2019/2020 12 • INAUGURACJA WYSTAWY INTERAKTYWNEJ EKSPLOKATORIUM 14 • PCI – 1,5 MLN DLA PRACOWNIKÓW UNIWERSYTETU RZESZOWSKIEGO 15 • HABILITACJE 16

DO POCZYTANIA: WYDAWNICTWO UR POLECA 17 • SŁOWA NA BOŻE NARODZENIE 18 • UCZELNIA W EKOSYSTEMIE NOWYCH MEDIÓW 21 • RZESZOWSKA DIAGNOZA SPOŁECZNA – HISTORIA BADAŃ NAD JAKOŚCIĄ ŻYCIA W STOLICY PODKARPACIA 22 • ZAKOŃCZENIE PROJEKTU UNIWERSYTET RZESZOWSKI DLA MŁODYCH ODKRYWCÓW 24 • SPOTKANIE W SPRAWIE ROZWOJU WSPÓŁPRACY Z UNIWERSYTEM W ORADEI 26 • STYPENDIA NAUKOWE STOWARZYSZENIA ELEKTRYKÓW POLSKICH 27

KONFERENCJE i SEMINARIA: Z KART HISTORII FILOZOFII POLSKIEJ. SYMPOZJUM „AUGUSTYN JAKUBISIAK A FILOZOFIA POLSKA: ZNACZENIE I KONTEKSTY” 28 • ÓSMA MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA IMACSSS W VISEU (PORTUGALIA) 29

WYDARZENIA: JESIENIĄ TYLKO DO KRAKOWA 31

STUDENCKI UNIWERSYTET: 15-LECIE STUDENCKIEGO KOŁA NAUKOWEGO PODRÓŻNIKÓW 33 • OGÓLNOPOLSKIE SPOTKANIE OBIEŻYŚWIATÓW, TRAMPÓW I TURYSTÓW 2019 34 • TYDZIEŃ PEŁEN WRAŻEŃ 36 • DLACZEGO WARTO DOŁĄCZYĆ DO KOŁA NAUKOWEGO MECHATRON-SEP 38

MACIEJ ULITA

WESOŁYCH!

Czas świąteczny ma wiele zalet. Można nieco odpocząć od codziennych obowiązków (oddając się obowiązkom niecodziennym). W biegnącej nader prędko rzeczywistości można przysiąść na chwilę, złapać dystans i najzwyczajniej w świecie, odpocząć.

Taka higiena intelektualna jest bardzo potrzebna, bo już niebawem Nowy Rok, a wraz z nim nowe wyzwania. Odnoszę wrażenie, że „nowe” to hasło przewodnie kończącego się roku, które jeszcze jakiś czas będzie nam towarzyszyć. Warto przy tej okazji pamiętać, że zmiana z natury swej nie jest ani zła, ani dobra. To raczej potencja, którą można przekuć w akt. Ani ja, ani świąteczna atmosfera nie zachęcamy do rewolucji. Chodzi tu raczej o czas na dostrzeżenie możliwości i z nich skorzystanie, tak żeby kolejne lata upływały na budowaniu silnej pozycji Uniwersytetu, a co za tym idzie – każdego z nas.

Niemniej jednak teraz można pozwolić sobie na chwilę wytchnienia. Podładować akumulatory i oddać się refleksji. Wiem, że świąteczne porządki, ciepło i spokój domowego ogniska nie sprzyjają głębokiemu namysłowi, ale może jednak. W końcu jako pracownicy Uniwersytetu mamy wprawę w myśleniu.

Jestem pewien, że między uszkami, makiem, babką, rozmowami o polityce, sporcie, służbie zdrowia a kar-

piem znajdzie się miejsce na myśl bliską idei Bożego Narodzenia. Rodzi się nowe – nie straszne, ale obiecujące. Dające nadzieję.

Z okazji pięknych Świąt i NOWEGO roku życzę wszystkim Państwu:

żeby dobrze się myślało,

*żeby oczy nawykłe do czytania tekstów naukowych
czy wielotomowych dokumentów otworzyły się na
możliwości, jakie przed nami stają,*

*żeby obecność bliskich uzmysłowiła
ponownie, co jest ważne,*

*żeby „tradycja” była czymś więcej niż
„dobrym imieniem dla dziewczynki”,*

I w końcu,

*żeby te Świąta były wesole, nie tylko jako
sztamkowy zwrot, ale jako stan ducha!*

Wesołych Świąt i Szczęśliwego Nowego Roku!

Fot. M. Święcki

Z OBRAD SENATU

W porządku obrad październikowego posiedzenia Senatu UR – **24 października br.** – znalazły się sprawy dotyczące uchwalenia: *Regulaminu obrad Senatu UR, Regulaminu nadawania tytułu doktora honoris causa UR, Regulaminu obrad Komisji Wyborczej UR czy Regulaminu korzystania z infrastruktury badawczej w UR.*

Dokonano zmian w *Regulaminie przeprowadzania czynności w postępowaniach w sprawie nadania stopnia doktora oraz stopnia doktora habilitowanego prowadzonych na Uniwersytecie Rzeszowskim oraz Regulaminie pracy.* Zatwierdzono wnioski o zmiany w składach osobowych: Komisji Wyborczej UR oraz senackich komisji.

pozytywną opinię senatorów uzyskał wniosek o zatrudnienie prof. Nicaud Jean-Marc na stanowisku profesora wizytującego w Instytucie Biologii i Biotechnologii oraz utworzenie Centrum Dydaktycznego Nauk Techniczno-Przyrodniczych w strukturze Kolegium Nauk Przyrodniczych.

Sprawozdanie z działalności w latach 2016–2019 (jako prorektor ds. infrastruktury i współpracy z gospodarką) przedstawił dr hab. Józef Cebulski, prof. UR.

Ożywiona dyskusja towarzyszyła informacji prof. dra hab. inż. Czesława Puchalskiego nt. realizacji projektu – *Rozwój potencjału badawczego w obszarze nauk rolniczych Uniwersytetu Rzeszowskiego szansą dla gospodarki żywnościowej.*

Obradujący zatwierdzili programy studiów podyplomowych: logopedia; przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela oraz prowadzenie zespołów tanecznych – taniec polski (w tym miejscu nastąpiła zmiana nazwy na: choreograficzne studia podyplomowe).

W sprawach różnych JM Rektor poinformował o przyznanych uprawnieniach do nadawania stopnia doktora habilitowanego nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki biologiczne oraz pozytywnie rozpatrzonych odwołań od przyznanych – byłemu Wydzia-

łowi Pedagogicznemu i Wychowania Fizycznego – kategorii naukowych C.

33 zwyczajne posiedzenie Senatu UR odbyło się **28 listopada br.** Rozpoczęło się miłym akcentem – od podziękowań skierowanych do zaproszonych na posiedzenie profesorów tytularnych przechodzących na emeryturę – Marii Drobie, Czesławie Trąbie, Bogusławowi Drobie, Romanowi Reszelowi i Stanisławowi Sosnowskiemu.

Podczas listopadowego posiedzenia Senatu jednogłośnie dokonano zmian w Statucie UR, uchwalono politykę otwartości dostępu do publikacji wraz z danymi badawczymi uzyskanymi w jednostkach naukowych UR, podjęto uchwałę w sprawie termomodernizacji Domów Studenckich UR oraz w głosowaniu tajnym uzupełniono skład senackiej Komisji Dyscyplinarnej ds. Studentów.

Swoje sprawozdanie z wyników rekrutacji na bieżący rok akademicki oraz liczbie studentów UR przedstawił dr hab. Wojciech Walat, prof. UR – prorektor ds. studenckich i kształcenia, w którym poinformował, iż zrekrutowano 6660 osób. Referujący dokonał także prezentacji dotyczącej wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia na UR – było to sprawozdanie za rok akademicki 2018/2019.

Poddano pod głosowanie także uchwałę w sprawie zmian w Uchwale nr 413/02/2019 Senatu UR z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie wytycznych dotyczących projektowania programów studiów wyższych w UR, a także w sprawie funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia na UR, przeniesienia studenta na Uniwersytet Rzeszowski z innej uczelni lub uczelni zagranicznej i zatwierdzenia programów studiów podyplomowych: historia i wiedza o społeczeństwie.

Marzena Czyż-Karnas

Fot. M. Świącicki

KATARZYNA
TRYBAŁA-
-ZAWIŚLAK

NOWY DOKTOR HONORIS CAUSA UNIWERSYTETU RZESZOWSKIEGO – PROFESOR ALEKSANDER KOŚKO

4 grudnia 2019 r. odbyła się uroczystość nadania godności doktora honoris causa Panu Profesorowi Aleksandrowi Kośko. Przebieg procedury zaprezentował prof. dr hab. Paweł Grata, prorektor Kolegium Nauk Humanistycznych, natomiast laudację wygłosił prof. dr hab. Andrzej Pelisiak z Instytutu Archeologii UR. Profesor Aleksander Kośko swoje zawodowe życie związał z Uniwersytetem Adama Mickiewicza w Poznaniu, gdzie realizował liczne projekty badawcze oraz pełnił wiele funkcji administracyjnych i organizacyjnych. W szczególności dotyczyły one studiów nad pograniczem biokulturowym Wschodu i Zachodu Europy. Jest pomysłodawcą wieloletniego, interdyscyplinarnego projektu badań międzymorza bałtycko-pontyjskiego, który jest swoistą platformą wymiany doświadczeń naukowych dla międzynarodowego środowiska archeologów z Polski, Ukrainy, Białorusi i wielu innych krajów Europy Środkowo-Wschodniej. Profesor Aleksander Kośko jest wybitnym znawcą tej problematyki, co znalazło odzwierciedlenie w licznych publikacjach, cenionych nie tylko

przez badaczy zajmujących się archeologią schyłku epoki kamienia i początków epoki brązu. Profesor od wielu lat współpracuje z rzeszowskim ośrodkiem archeologicznym, aktywnie wspierając różnorodne inicjatywy, takie jak: konferencje, badania terenowe czy spotkania dyskusyjne dotyczące nie tylko problemów archeologii, ale również ochrony dziedzictwa kulturowego.

Dla archeologów z Uniwersytetu Rzeszowskiego było to wydarzenie szczególnie, ponieważ stanowiło uroczystą kulminację obchodów 20-lecia Instytutu Archeologii. Zorganizowana z tej okazji dwudniowa konferencja naukowa skupiła wielu cenionych naukowców z różnych ośrodków krajowych (Kraków, Warszawa, Poznań, Wrocław, Biskupin, Szczecin) i zagranicznych (Ukraina, Rumunia, Mołdawia, Niemcy).

Nowemu Doktorowi Honoris Causa Uniwersytetu Rzeszowskiego życzymy wszelkiej pomysłowości oraz dalszej, tak wspaniałej aktywności naukowej i organizacyjnej. *Plurimos Annos!*

ANDRZEJ
PELISIAK

PANIE PROFESORZE DOKTORZE HONORIS CAUSA, MAGNIFICENCJO REKTORZE, WYSOKI SENACIE, SZANOWNI PAŃSTWO

Przypadł mi w udziale zaszczyt, a równocześnie przyjemność wygłoszenia laudacji z okazji obdarzenia, wolą społeczności akademickiej Uniwersytetu Rzeszowskiego, profesora doktora habilitowanego Aleksandra Kośko najwyższą godnością uniwersytecką – Doktoratem Honoris Causa, która jest wyrazem uznania dla dokonań naukowych i szczególnych cech osobowości Profesora oraz jego zawsze pozytywnego nastawienia do Uniwersytetu Rzeszowskiego i naszego środowiska naukowego.

Dzisiejszą uroczystość celebруем z woli Senatu Uniwersytetu Rzeszowskiego, który pozytywnie zaopiniował wniosek Wydziału Socjologiczno-Historycznego o wyróżnienie tą godnością przy pozytywnych recenzjach autorytetów naukowych prof. dr. hab. Janusz Kruka z Polskiej Akademii Nauk oraz prof. dr. Johannes Müllera z Christian-Albrechts-Universität Kiel.

Dla mnie dzisiejsza uroczystość jest szczególnie wzruszająca. Znam Profesora od bardzo dawna, był i jest dla mnie autorytetem naukowym i moralnym, a jego publikacje były jednymi z pierwszych, które czytałem, rozpoczynając studia archeologiczne.

Aleksander Kośko urodził się w Bydgoszczy w 1948 roku, ale tradycją rodzinną i wychowaniem zakorzeniony jest w Wilnie. Całą swoją drogę naukową przemierza na Uniwersytecie Adama Mickiewicza w Poznaniu. Absolwent Katedry Archeologii UAM w 1971 roku, w 1976 roku obronił pracę doktorską opublikowaną w 1979 roku (*Rozwój kulturowy społeczeństw Kujaw w okresach schyłkowego neolitu i wczesnej epoki brązu*). W 1981 roku, na podstawie pracy *Udział południowo-wschodnioeuropejskich wzorców kulturowych w rozwoju niżowych społeczeństw kultury pucharów lejkowatych. Grupa mątewska* (Poznań 1981) uzyskał stopień doktora habilitowanego. Kolejne szczeble w Jego życiu naukowym wyznaczają daty: rok 1991 (zostaje profesorem UAM), 1995 – zostaje profesorem nadzwyczajnym i 2000 – profesorem zwyczajnym.

Profesor Aleksander Kośko pełnił odpowiedzialne funkcje uczelniane: w latach 1983–1985 był prodziekanem Wydziału Historycznego UAM, w latach 1991–1993 – zastępcą dyrektora Instytutu Prahistorii UAM, od 1996 roku kierownikiem Zakładu Prahistorii Polski w Instytucie Prahistorii UAM (od 2015 istniejącego pod zmienioną nazwą Zakładu Prahistorii Europy Środkowo-Wschodniej). Był jednym z pomysłodawców i twórców Instytutu Wschodniego (obecnie Wydziału Wschodniego) na UAM w Poznaniu, a w latach 1993–2002 również przewodniczącym Rady Naukowej Instytutu. Był współorganizatorem w latach 70. „Zespołu Badań Kujaw” UAM, którego działalność wyraziście zapisała się w historii badań tego regionu oraz w spektakularnym postępie wiedzy o pradziejach środkowej i środkowo-wschodniej Europy.

Profesor Aleksander Kośko jest animatorem i organizatorem życia naukowego oraz aktywnym uczestnikiem prac skierowanych na ochronę dziedzictwa archeologicznego. Pełnił funkcję dyrektora Ośrodka Ratowniczych Badań Archeologicznych Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego (lata 2001/2002), w latach 2002–2006 był członkiem Rady Naukowej Ośrodka Ochrony Dziedzictwa Archeologicznego przy Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego, gdzie był odpowiedzialny za opracowanie strategii współpracy naukowo-konserwatorskiej ze środowiskami głównie Białorusi i Ukrainy. W latach 2005–2007 był rzeczoznawcą Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w dziedzinie archeologii pradziejowej,

a od 2007 roku jest członkiem Komitetu Nauk Pra- i Protohistorycznych PAN. Jest również członkiem Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk oraz jednym z założycieli Poznańskiego Towarzystwa Prehistorycznego. Był również współtwórcą Fundacji Ochrony Dziedzictwa Kulturowego Społeczeństw Kujaw. Współorganizował międzynarodowe konferencje w Hajnówce i Łańcucie dedykowane problematyce strategii ochrony dziedzictwa archeologicznego.

Profesora Aleksandra Koško charakteryzuje optymizm oraz młodzieńczy, zaraźliwy zapał, z jakim wyszukuje i realizuje coraz to nowe problemy badawcze, oraz inspirowanie niekonwencjonalnego sposobu podejścia do nauki. Jego zainteresowania i najważniejsze osiągnięcia naukowe dotyczą głównie młodszej epoki kamienia i epoki brązu strefy wielkodoninnej Niżu oraz pograniczy biokulturowych Wschodu i Zachodu .

Profesor zajmuje się źródłami archeologicznymi, ale interesują go nie tylko przedmioty, a ludzie, którzy je pozostawili. Swoje zainteresowania realizuje poprzez interdyscyplinarne podejście do studiów prahistorycznych. Jego wyrazem jest angażowanie w procesy badawcze wiedzy i naukowców z zakresu nauk biologicznych i nauk o ziemi oraz inspirujące oddziaływanie metodologii nauk historycznych i społecznych.

Badania Profesora Aleksandra Koško lokują się w ramach kilku grup problemów. Wśród nich wyróżniają się: (1) neolityzacja Niżu Środkowoeuropejskiego i rola w tych procesach społeczności kultury pucharów lejkowatych, (2) sieć kontaktów w neolicie i epoce brązu w Europie Środkowej i Środkowowschodniej oraz (3) przemiany kulturowe w późnym neolicie i początkach epoki brązu w strefie Niżu Europy Środkowej. W tych studiach ważne miejsce zajmują rozważania nad zagadnieniami akulturacji, integracji i dezintegracji kulturowej, które Aleksander Koško włączył w długotrwałe procesy przeobrażeń kulturowych. Na tym tle szczegółowo scharakteryzował miejsce i specyfikę Kujaw jako swego rodzaju centrum kulturotwórczego na Niżu Polskim. Rezultaty tych dociekań przedstawił w publikacjach, które, jak napisał profesor Janusz Kruk, „należą do lektur obowiązkowych każdego specjalisty zajmującego się młodszą epoką kamienia”.

Profesor Aleksander Koško zajmuje niekwestionowaną, pierwszoplanową pozycję naukową wśród badaczy społeczności wczesnoagrarnych Europy. Bogaty dorobek naukowy Aleksandra Koško jest powszechnie znany w międzynarodowym środowisku archeologicznym. Jest autorem, współautorem i redaktorem ponad 200 publikacji naukowych: artykułów, monografii lub ich części oraz serii wydawniczych przygotowywanych w kilku językach. Jego aktywność międzynarodowa przebiega wieloma drogami. Był współorganizatorem programu studiów nad prehistorią między morza bałtycko-pontyjskiego wspartego na umowach między Uniwersytetem im. Adama Mickiewicza i Fundacją UAM w Poznaniu a Instytutem Archeologii Narodowej Akademii Nauk Ukrainy w Kijowie oraz Ministerstwem Kultury i Turystyki Ukrainy. Projekt ten zaowocował licznymi badaniami oraz możliwością odbywania studiów stażystom. Na podkreślenie zasługuje również aktywność Profesora skierowana na koordynację współpracy naukowo-konserwatorskiej z odpowiednimi instytucjami Białorusi i Ukrainy. W te nurty wpisują się liczne publikacje Profesora z problematyki archeologii Europy Środkowej i Środkowowschodniej, w szczególności dwie prestiżowe serie wydawnicze *Baltic-Pontic Studies* (od 1993 roku) i *Archaeologia Bimaris* (od 1998).

Na szczególne podkreślenie zasługuje to, że Profesor Aleksander Koško jest Uczonym, który wytycza nowe kierunki i drogi badań prahistorycznych. W książce *Udział południowo-wschodnioeuropejskich wzorców kulturowych w rozwoju niżowych społeczeństw kultury pucharów lejkowatych. Grupa mątewska* sformułował nowatorskie hipotezy dotyczące kontaktów międzyregionalnych w późnym neolicie. Praca ta jest znakomitym przykładem wielkiej wiedzy, ale także intuicji naukowej Profesora. Na podstawie stosunkowo skromnych materiałów poczynił ważne i odważne

spostrzeżenia. Część z nich była gorąco dyskutowana, a początkowo nie były przez wszystkich w pełni akceptowane. Czas pokazał, iż praca ta stała się jednym z najważniejszych wydarzeń naukowych na gruncie prahistorii środkowej i środkowo-wschodniej Europy.

Jako młody naukowiec Profesor Aleksander Koško opracował, w pierwszej połowie lat 70., nową formułę opisu, klasyfikacji i analizy źródeł archeologicznych. Jej podstawą była spójna, wielopłaszczyznowa klasyfikacja cech. System ten, opracowany prawie pół wieku temu, jest z powodzeniem stosowany do dzisiaj, a to świadczy o jego uniwersalności i ponadczasowości, a przede wszystkim o dalekowzroczności i wizji naukowej jego twórcy.

Bardzo ważne miejsce w życiu Profesora Aleksandra Koško zajmuje dydaktyka uniwersytecka i studenci. Otwarty na dzielenie się swoją wiedzą, życzliwy, służący pomocą i radą, wzbudza w tych, którzy go otaczają, poczucie zaufania. Jest nauczycielem i wychowawcą kilku pokoleń archeologów.

W jego karierę uniwersytecką wpisują się liczne anegdoty. Legendą obrosły i z czułością są wspomniane przez Jego studentów seminaria magisterskie, które na początku lat 80. prowadził w swoim mieszkaniu na ówczesnym Osiedlu Kraju Rad (obecnie Wichrowe Wzgórze), gdzie nad rozłożonymi na podłodze materiałami prowadzono długie dyskusje. Uwagi Profesora przyjmowane były zawsze z należytą powagą, choć odczytanie napisanych odręcznie mogło sprawiać niejakie kłopoty, szczególnie tym, którzy stykali się po raz pierwszy z niepowtarzalnym charakterem pisma Aleksandra Koško.

Profesor Aleksander Koško stworzył własną szkołę naukową, unikalną, nieformalną instytucję, która wpisuje się w najlepsze tradycje nauki. Jego wiedza, przychylność studentom i młodym archeologom, otwartość na nowe trendy naukowe, zachęcanie i prowokowanie dyskusji oraz przyjazne nastawienie do otoczenia skutkowało dużą grupą wychowanków, w tym doktorów, doktorów habilitowanych i profesorów. Był i jest inspiracją dla kilku generacji naukowców, współpracowników i kolegów. Część z nich pozostała w macierzystej uczelni, inni pracują na różnych uniwersytetach, w muzeach. Jednakże wszyscy z dumą nazywają Profesora Aleksandra Koško swoim Mistrzem.

Wiele poczynań ważnych i szlachetnych, które zasługują na zapisanie w pamięci złotymi zgłoskami, często jest pomijanych w biografjach. Z biegiem czasu wiedza o nich ulega zatarciu, są one znane tylko nielicznym, tym, których bezpośrednio dotyczyły. Całkiem sporo takich zdarzeń łączy się z Profesorem Aleksandrem Koško. Szczególne Jego cechy uzewnętrzniły się w latach 1983–1985, kiedy to był prodziekanem do spraw studenckich Wydziału Historycznego UAM. Nie były to czasy łatwe dla osoby wiernej swoim ideałom, odpowiedzialnie sprawującej tę funkcję. Postawa taka bywała postrzegana jako niewygodna w ówczesnej rzeczywistości politycznej, a czasem łączyła się z różnymi przykrościami. Wiele o tym okresie i pięknych kartach aktywności Profesora mogliby powiedzieć ówcześni studenci z Wydziału Historycznego UAM.

Najwyższy poziom naukowy, cechy urodzonego dydaktyka, sprawnego organizatora, a wszystko to przyodziane w znakomicie skrojony garnitur wielkiej kultury osobistej, czynią Profesora Aleksandra Koško osobistością pod każdym względem wybitną. Jest uznanym autorytetem znanym z odwagi, kompetencji i wysokich kwalifikacji intelektualnych. Uczynny i koleżeński, zawsze życzliwy Uniwersytetowi Rzeszowskiemu, ma w tutejszym Instytucie Archeologii swoich przyjaciół i współpracowników.

Czcigodny Panie Profesorze Doktorze Honoris Causa, w środowisku naukowym jesteś Uczonym zasłużonym dla nauki i dydaktyki, który stwarza klimat najwyższego profesjonalizmu i nieustannego doskonalenia się. Wiele się od Ciebie nauczyliśmy, wiele Ci zawdzięczamy.

AD MULTOS ANNOS, DROGI ALEKSANDRZE!

Fot. M. Świącicki

ANNA PIĘTA-
-SZAWARA

INAUGURACJA ROKU SZKOLNEGO W DWUJĘZYCZNYM LICEUM UNIWERSYTECKIM IM. S. BARAŃCZAKA W RZESZOWIE

2 września 2019 r. odbyła się uroczysta inauguracja nowego roku szkolnego w Liceum Uniwersyteckim. Uczestniczyli w niej: prorektor ds. nauki i współpracy z zagranicą prof. dr hab. Marek Koziorowski, senator RP, prof. dr hab. Aleksander Bobko, przedstawiciel podkarpackiego kuratora oświaty, dyrektor liceum dr Anna Pięta-Szawara, grono pedagogiczne szkoły oraz uczniowie wraz z rodzicami i bliskimi. List z życzeniami przekazał również prorektor ds. studenckich i kształcenia dr hab. Wojciech Walat, prof. UR.

Podczas uroczystości miała miejsce ceremonia ślubowania uczniów dwóch klas pierwszych, od których przyrzeczenie dbania o dobre imię i honor szkoły odebrał prorektor Uniwersytetu Rzeszowskiego prof. dr hab. Marek Koziorowski. Przedstawieni zostali także wicedyrektorzy Liceum powołani do pełnienia funkcji na lata 2019–2023 w osobach mgr Anny Englert-Bator (psychologa szkoły) oraz mgr Stanisława Dołęgi (nauczyciela matematyki), a także pozostali nauczyciele szkoły tworzący trzydziestoosobowe grono pedagogiczne. Należą do nich: Daniel Austin (native speaker), mgr Dorota Baranowska (język hiszpański), dr Małgorzata Buczek-Kowalik (geografia, przyroda), mgr Piotr Chmielowiec (wiedza o społeczeństwie), Tim Downey (native speaker), mgr Sylwia Gargaś (wychowanie fizyczne), mgr Kinga Hęćlik (chemia), dr Renata Juraszińska (matematyka), mgr Damian Knutel (historia i społeczeństwo, religia), mgr Tomasz Kruczek (język angielski), mgr Paulina Kulpa-Wojtkielewicz (chemia), mgr Dorota Kustra (język niemiecki), dr Rafał Mazur (język polski), mgr Alina Paliwoda-Wielgos (język łaciński), mgr Marlena Pieniążek (pedagog szkoły), mgr Ludmiła Smęt-Dudziak (biologia), dr Tomasz Surmacz (przedsiębiorczość), mgr Marzena Surmiak (przyroda), mgr Alicja Stryczek (etyka, Philosophy), dr Barbara Strzelec (język polski), dr Miłosz Szczudło (wychowanie fizyczne), mgr Anna Szelc (język angielski), dr Kinga Szeliga (język angielski), mgr inż. Krystian Tuczyński (informatyka, programowanie, doradztwo zawodowe), mgr Dominika Wiewiórska (historia sztuki), dr Grzegorz Wrona (historia), dr Tomasz Zamorski (fizyka).

Obecnie w szkole kształcą się 93 uczniów w pięciu klasach realizujących rozszerzenia: medyczne, prawnodziennikarskie, matematyczno-fizyczne, matematycz-

no-informatyczne oraz matematyczno-artystyczne. Zajęcia odbywają się dwujęzycznie (w zakresie matematyki, historii, geografii, przyrody, przedsiębiorczości) oraz anglojęzycznie (Philosophy, Speaking, Ethics, Civil Society, Creative Writing, Culture), dzięki czemu absolwenci szkoły biegle używają języka angielskiego w różnych kontekstach i dziedzinach naukowych. Liceum realizuje również rozbudowaną ofertę zajęć pozalekcyjnych, w tym m.in. przygotowanie do międzynarodowych egzaminów językowych FCE/CAE, Psychology, trening redukcji stresu, warsztaty medialne, zajęcia teatralne czy szachowe.

Z okazji rozpoczęcia nowego roku szkolnego licealiści odebrali życzenia radości z nauki i odkrywania tajemnic świata, wytrwałości w zdobywaniu nowych doświadczeń oraz odwagi w realizacji marzeń.

ANNA
STELIGA

UROCZYSTA INAUGURACJA
MAŁEGO UNIwersytetu
RZESZOWSKIEGO –
ROK AKADEMICKI 2019/2020

PIERWSZE ZAJĘCIA
AKADEMICKIE

WYSTAWA INTERAKTYWNA:
EKSPŁORATORIUM

12 października 2019 r. w auli „Kula” w budynku A0 UR przy ulicy Pigoń 1 **odbyła się uroczysta inauguracja roku akademickiego 2019/2020 na Małym Uniwersytecie Rzeszowskim**. Studenci złożyli ślubowanie przed prorektorem ds. studenckich i kształcenia, dr. hab. Wojciechem Walatem, prof. UR, a następnie odebrali indeksy, identyfikatory i pakiety startowe w punkcie informacyjnym MUR, w którym pracowały studentki-wolontariuszki.

Uczestnicy Małego Uniwersytetu Rzeszowskiego mieli także możliwość uczestniczenia w pierwszych w tym roku akademickim zajęciach, których ofertę przygotowały: Studium Języków Obcych oraz Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa. Ponadto dokonano podziału, według którego miałyby odbywać się tegoroczne zajęcia. Wyodrębniono trzy grupy wiekowe, a mianowicie klasy: I–III SP; IV–VI SP; VII–VIII SP.

Inauguracja połączona była również z otwarciem kolejnej jesienno-zimowej edycji interaktywnej wystawy popularnonaukowej „Eksploratorium”, organizowanej cyklicznie przez Uniwersytet Rzeszowski i Stowarzyszenie Upowszechniania Wiedzy Explores. Otwarcia wystawy dokonał prorektor ds. studenckich i kształcenia dr hab. Wojciech Walat, prof. UR.

Nad bezpieczeństwem uczestników podczas wydarzenia czuwali studenci ratownictwa medycznego, a fotorelację poprowadziły studentki z Koła Naukowego LENS z Instytutu Sztuk Pięknych.

W imieniu Pana Rektora, swoim, koordynatorów MUR i wykładowców UR życzą wielu radości i satysfakcji z nauki na Małym Uniwersytecie Rzeszowskim!

TOMASZ
WARCHOŁ

Inauguracja wystawy interaktywnej EKSPLORATORIUM

12 października 2019 r. odbyła się uroczysta inauguracja jesienno-zimowej edycji wystawy interaktywnej „Eksploratorium”.

Wystawę otworzył prorektor ds. studenckich i kształcenia dr hab. Wojciech Walat, prof. UR wraz z prezesem Zarządu Stowarzyszenia Upowszechniania Wiedzy „Explores” mgr. Tomaszem Michalskim.

Frekwencja podczas inauguracyjnego wydarzenia dopisała, o czym świadczyć mogą tłumy dzieci, rodziców i opiekunów. Jak co roku dla młodych odkrywców przygotowane zostały nowe ekspozycje z zakresu zagadkowego życia ssaków czy ptaków, ekologicznych metod zagospodarowania odpadów, jak również stanowiska z wirtualnymi stołami do wykonywania doświadczeń z chemii i fizyki.

Ekspozycja znana jest na całym Podkarpaciu. Potwierdza to chociażby liczba szkół biorących udział w zajęciach realizowanych na wystawie. W tym roku ich liczba znacząco zwiększyła się w stosunku do lat poprzednich.

Potwierdza się, że idea zorganizowania interaktywnej wystawy „Eksploratorium” jest ogromnym sukcesem Uniwersytetu Rzeszowskiego we wspieraniu szkół i innych podmiotów edukacyjnych w kształceniu dzieci i młodzieży w różnych dziedzinach nauki w sposób łatwy i przystępny.

Wystawa od początku istnienia prowadzona jest przez pracownika Zakładu Dydaktyki Ogólnej i Systemów Edukacyjnych mgr. Tomasza Warchoła w asyście studentów Koła Naukowego „Edukacja bez granic” działającego w Instytucie Pedagogicznym.

MACIEJ ULITA

PCI – 1,5 MLN DLA PRACOWNIKÓW UNIWERSYTETU RZESZOWSKIEGO

22 października 2019 r. odbyło się posiedzenie Komitetu Alokacji Zasobów, w skład którego wchodzi przedstawiciele partnerów PCI oraz przedstawiciele biznesu. W ramach niniejszego konkursu na projekty B+R KAZ zatwierdził listę projektów rekomendowanych do wsparcia w ramach projektu pt. „Podkarpackie Centrum Innowacji” realizowanego w ramach regionalnego programu operacyjnego województwa podkarpackiego na lata 2014–2020, działanie: konkurs na projekty B+R.

9 grantów z Podkarpackiego Centrum Innowacji na łączną kwotę blisko 1 500 000 zł – 8 trafiło do pracowników Kolegium Nauk Przyrodniczych i 1 do Kolegium Nauk Medycznych.

Zakwalifikowane do dofinansowania projekty to:

- Inteligentna technologia rejestracji i analizy atencji operatorów zaawansowanych systemów wykorzystujących HMI (196 684,80 zł).
- Biopreparat składający się z bakteriofagów do zwalczania lekoopornych bakterii *Escherichia coli* (199 250,00 zł).
- Konstruowanie szczepów drożdży zdolnych do wydajnej wysokotemperaturowej fermentacji glukozy oraz ksylozy (151 709,18 zł).
- Ekoinnowacyjna metoda przygotowania próbek do analizy pozostałości pestycydów i WWA (118 418,00 zł).
- Nanokompozytowa powłoka Mo-N/Mo do zastosowań na węzły tarcia w maszynach i urządzeniach (149 436,83 zł).
- Uzyskanie preparatów ryboflawiny (witamina B2) na serwatce przy pomocy drożdży *Candida famata* (150 684,86 zł).
- Aerosol z cytyzyną do stosowania w jamie ustnej – innowacyjna postać leku w terapii uzależnienia od nikotyny (162 793,19 zł).
- Optymalizacja czasu pracy obrabiarek CNC za pomocą wybranych parametrów określających ich dynamikę (144 373,40 zł).
- Zwiększenie sprawności struktur fotowoltaicznych na bazie tlenku tytanu i tlenku miedzi poprzez optymalizację procesu wytwarzania metodą reaktywnego rozpylania magnetronowego (185 437,13 zł).

Gratulacje dla autorów badań.

ANDRZEJ
URBANIK

Trwa dobra passa studenckiego koła naukowego „Młoda Elektroradiologia” obecnie kierowanego przez studentkę Agatę Piechootę. Po raz trzeci z rzędu zostało ocenione jako najbardziej aktywne w kraju, tym razem za rok akademicki 2018/2019. Wręczenie dyplomu i statuetki odbyło się w dniu 16 listopada w Poznaniu, w czasie Ogólnopolskich Warsztatów organizowanych przez Polskie Towarzystwo Elektroradiologii z okazji Międzynarodowego Dnia Radiologii.

Dr hab. Małgorzata Stec

MAŁGORZATA STEC ukończyła w 1990 r. studia magisterskie na Wydziale Ekonomicznym UMCS w Lublinie, Filia w Rzeszowie. W tym samym roku rozpoczęła pracę na stanowisku asystenta na Wydziale Ekonomicznym rzeszowskiej Filii UMCS.

W 1999 r. uzyskała stopień doktora nauk ekonomicznych nadany uchwałą Rady Wydziału Ekonomicznego UMCS w Lublinie na podstawie rozprawy doktorskiej pt. *Przemiany społeczno-gospodarcze w Polsce południowo-wschodniej*.

Stopień doktora habilitowanego nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse uzyskała 4 lipca 2019 r. w wyniku przeprowadzonego postępowania habilitacyjnego na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Zarządzania Uniwersytetu Szczecińskiego. Głównym osiągnięciem naukowym była monografia pt. *Taksonomiczna analiza poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego województw Polski. Studium przypadku – województwo podkarpackie* wydana przez Wyd. UR w 2017 r.

Zainteresowania naukowe dr hab. Małgorzaty Stec koncentrują się na zagadnieniach związanych z wykorzystaniem metod taksonomicznych do oceny zjawisk złożonych (m.in. poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego, poziomu rozwoju zrównoważonego, innowacyjności, kapitału społecznego, e-administracji) oraz wpływu błędów i niepewności danych na uzyskiwane wyniki. Jest autorem 3 monografii (w tym jednej współautorskiej) oraz autorem i współautorem 62 artykułów naukowych (w tym 48 po doktoracie).

Od 1 października 2019 r. pracuje na stanowisku profesora UR w Instytucie Ekonomii i Finansów, Kolegium Nauk Społecznych.

Dr hab. Barbara Pękala

BARBARA PEKALA jest profesorem nadzwyczajnym Uniwersytetu Rzeszowskiego (Kolegium Nauk Przyrodniczych, Instytut Informatyki). Posiada doktorat z matematyki uzyskany na Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie (13 marca 2008), a 5 lipca 2019 r. Rada Naukowa Instytutu Badań Systemowych Polskiej Akademii Nauk w Warszawie nadała jej stopień doktora habilitowanego nauk inżynierjno-technicznych w dyscyplinie – informatyka techniczna i telekomunikacja.

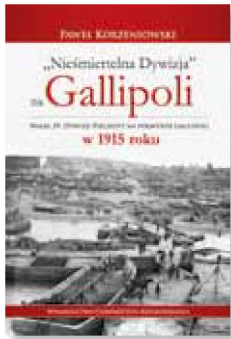
Jej zainteresowania badawcze koncentrują się na rozważaniach teoretycznych własności przedziałowych zbiorów rozmytych i zastosowaniu ich do różnych problemów decyzyjnych przy użyciu operatorów agregacji uwzględniających niepewność.

Jest wiceprezesem Polskiego Towarzystwa Matematycznego, Oddziału w Rzeszowie, a także członkiem Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Kobiet w Matematyce.

Pełni funkcje kierownika Laboratorium i Zakładu Metod Przybliżonych w Centrum Innowacji i Transferu Wiedzy Techniczno-Przyrodniczej Kolegium Nauk Przyrodniczych.

Wydawnictwo UR poleca

Paweł Korzeniowski

Nieśmiertelna dywizja na Gallipoli.

Walka 29. Dywizji Piechoty

na półwyspie Gallipoli w 1915 roku,

ISBN: 978-83-7996-675-2, 2019, 248 ss., format B5, oprawa broszurowa

Monografia poświęcona jest historii zmagania 29. Dywizji Piechoty na półwyspie Gallipoli. Żołnierze brytyjscy walczyli od pierwszego do ostatniego dnia kampanii, biorąc udział w każdej bitwie.

W książce przedstawiono organizację jednostki, jej transport w rejon działań, przygotowania do inwazji na półwyspie, a następnie udział w kolejnych bitwach i akcjach. Narracja została oparta na wnikliwej kwerendzie archiwalnej, uzupełnionej przekrojową literaturą przedmiotu. Autor przedstawił bogaty opis walk, ale także pokazał z jednej strony heroizm prostych żołnierzy, z drugiej bezsens wojny i absurdalność decyzji podejmowanych przez alianckie dowództwo. Dla Brytyjczyków kampania była jednym z najtragiczniejszych epizodów I wojny światowej, dziś zaś uchodzi za synonim niekompetencji dowódców i bezsensownych ofiar.

Aleksander Piecuch

Szkola XXI wieku. Problemy i wyzwania,

ISBN: 978-83-7996-720-9, 2019, 274 ss., format B5, oprawa broszurowa

Monografia omawia zagadnienia związane z rozwojem cywilizacyjnym ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Polsce. Na tle tych przemian dokonano w niej charakterystyki współczesnej polskiej szkoły, wciąż poszukującej własnej tożsamości. W publikacji bardzo szeroko omówiono zagadnienia obecności technologii informacyjnych, ich roli i znaczenia w procesach uczenia się i nauczania. Podjęto również zagadnienia związane ze skutecznością współczesnych mediów cyfrowych w edukacji. Wskazano ponadto aspekty pozaedukacyjne mające bezpośredni związek z dorastaniem młodego i najmłodszego pokolenia w otoczeniu cyfrowym. Dyskusja uwzględnia zarówno pozytywny, jak i negatywny wpływ cyfryzacji na rozwój społeczeństwa.

Barbara Trygar

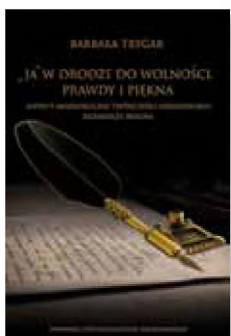
Ja w drodze do wolności, prawdy i piękna.

Aspekty aksjologiczne twórczości

prozatorskiej Kazimierza Brauna,

ISBN: 978-83-7996-658-5, 2019, 316 ss., format B5, oprawa broszurowa

Wysoko oceniona przez recenzentów książka zawiera wnikliwą analizę osnowy aksjologicznej twórczości prozatorskiej Kazimierza Brauna, wybitnego reżysera teatralnego, scenarzysty, pisarza i pedagoga. Według prof. Brauna istotą ludzkiej egzystencji jest nieustanna ewolucja zmierzająca do zrealizowania w indywidualnym i społecznym wymiarze idei platońskiej triady: Dobra, Prawdy i Piękna. Tożsamość człowieka nie może być więc ujmowana substancjalnie, bo człowieczeństwo spełnia się w determinowanym wewnętrznymi dyspozycjami jaźni wartościotwórczym procesie – „sztuce życia”, będącej urzeczywistnianą przede wszystkim środkami estetycznymi autokreacją na poziomie duchowym, intelektualnym i cielesnym.

KAZIMIERZ OŹÓG

SŁOWA NA BOŻE NARODZENIE

Już tak jest wśród ludzi, że wszystko, co jest w nas i obok nas, wszystko, co nas otacza, zawarte jest także w słowach; nasza praca, odpoczynek, świętowanie, nasze radości i troski, wspólnota i samotność. Także szczególnie dla Polaków czas Bożego Narodzenia związany jest bardzo mocno z polskim słowem, które towarzyszy nam w tych świątecznych chwilach i jest naszym duchowym pokarmem, naszą radością, uniesieniem duszy ku Bogu, doskonałym przypomnieniem polskiej tradycji i kultury, wspaniałym odpoczynkiem od trudów codzienności, przedmiotem zachwytu. Często też to słowo, niestety, oddziela nas murem od tych wyjątkowych chwil w roku. Jest to dziś w kulturze polskiej nowy język związany z nadmiernym eksponowaniem strony zewnętrznej świąt grudniowych: zakupów, prezentów, wyjazdów, porządków domowych, jarmarków, pustych świecidełek, iluminacji, poprawności politycznej. Zadaniem mojego artykułu jest przybliżenie słów, które otaczają nas w czasie Bożego Narodzenia i duchowo łączą z najgłębszym sensem tego szczególnego czasu.

Najpierw są to słowa przekazu ewangelicznego o tych przedziwnych narodzinach, od których liczymy czas, obecnie to już 2019 lat od przyjścia na świat Jezusa. Historia po tym Bożym Narodzeniu nabrała przyspieszenia. Nasze świętowanie ma sens jedynie wtedy, kiedy przypominamy narodzenie Jezusa w grocie pod Betlejem. Przez dwa tysiące lat słowa anioła do pasterzy: „**Zwiastuję wam radość wielką, dziś w mieście Dawida narodził się Mesjasz Pan**” oraz hymn śpiewany przez chóry anielskie „**Chwała na wysokości Bogu, a na ziemi**

pokój ludziom dobrej woli” należą do najważniejszych znaków rozpoznawczych tych świąt.

Kolejno są to słowa na te chwile świąteczne stworzone stricte przez kulturę polską, która od momentu chrztu uwierzyła bardzo mocno w to przyjście na świat Jezusa. W ciągu wieków Polacy wytworzyli wiele tekstów podkreślających wyjątkowość i cudowność tych świąt i ich kapitalny dla człowieka ładunek teologiczny, intelektualny i uczuciowy. Do tego bożonarodzeniowego kręgu tekstów literackich zaliczamy najpiękniejsze

w Europie kolędy, ludowe pastorałki, jasełka, obrzędy kolędnicze, różne fragmenty tekstów pisane wierszem i prozą.

Niedościgłym wzorem literackiej twórczości związanej z opiewaniem Narodzenia Jezusa są kolędy polskie. To podstawowe słowa, które wspaniale wypełniają przestrzeń tych świąt. Polska kolęda jest nie tylko świadectwem żywej wiary, że tam w Betlejem narodził się Chrystus, ale także ważnym poetyckim plonem polskiej kultury narodowej, zwłaszcza ludowej. Pieśń kolędowa była pierwszą formą poezji polskiej obejmującą wszystkie stany, także osoby niepiśmienne. Kultura polska ma wielu autorów kolęd. Najpierw trzeba tu wspomnieć Jana Żabczyca, który w czasie polskiego baroku wydał w roku 1630 obszerny zbiór kolęd.

Polskie słowo w kolędach zagarnęło wprost Pana Jezusa dla Polaków. Nastąpiło tu ciekawe zjawisko polonizacji przekazu biblijnego. W wielu kolędach mały Jezus przychodzi na świat w polskich realiach, panuje zima, zamiast palm są sosny i świerki, grotę zastąpiła najbardziej uboga polska szopka, a pasterze otrzymali polskie imiona. Najpiękniejszą kolędą i chyba najlepszym polskim utworem literackim o tamtych zdarzeniach w Betlejem jest *Pieśń o Narodzeniu Pańskim* Franciszka Karpińskiego z roku 1792. Już ponad 220 lat kolęda ta znakomicie wypełnia dostojnym, mądrym, pięknym poetyckim słowem polską przestrzeń narodową w świętym czasie świąt. Jest cudowną poetycką miniaturą, arcydziełem niewielkich rozmiarów, perłą poetycką zadziwiającą bogactwem i głębią teologicznych rozważań, wirtuozerią treściową i formalną opartą na kontrastach i antytezach, bo przecież niepojęty Bóg, większy niż cały Wszechświat, rodzi się jako bezbronne dziecko. Nie mamy w literaturze polskiej lepszego utworu o Bożym Narodzeniu, nie mamy piękniejszych metafor ujmujących istotę tego zdarzenia:

*Bóg się rodzi, moc truchleje,
Pan niebiosów obnażony.
Ogień krzepnie, blask ciemnieje,
Ma granice Nieskończony.*

W większości utworów kolędowych nie znamy ich twórców. Teksty te, swoiste świadectwo bożonarodzeniowej radości i modlitwy, tworzyli anonimowi bakałarze, wędrowni żacy, kantorzy kościelni, duchowni. Pisali je także znani literaci, poeci, a słynni kompozytorzy układali melodie. Tekst *Mizerna, cicha stajenka licha* napisał Teofil Lenartowicz, a znany kaznodzieja Zygmunta III Wazy, autor odmawianej po dziś dzień modlitwy za ojczyznę, jezuita Piotr Skarga jest autorem wzruszającej kolędy *W żłobie leży*. Kolędy prócz prawdy teologicznej o narodzeniu Jezusa oddają doskonale radość tych świąt, radość wywołaną dobrem największym – Bóg przyszedł na świat, aby zbawić ludzi.

Polska przez długie wieki była krajem rustykalnym, w którym przytłaczająca większość ludności żyła na wsi w trudnych często warunkach. Polacy dobrze rozumieli pokorę Jezusa i to, że narodził się w najtrudniejszych warunkach jako najuboższy. Miejsce narodzenia, li-

cha stajnia, nazywana szopą, jest często przywoływana w utworach zwanych pastorałkami. W ciągu wieków lud polski ułożył wiele setek tych utworów. Charakteryzują się one tym, że nie tyle eksponują ewangeliczny opis narodzin, co czynią kolędy, ile wątek pasterski związany z tym, że pasterze się budzą przerażeni w tę noc, która jak dzień zajaśniała, potem otrzymują od anioła radosną wieść i wybierają się do Betlejem, aby złożyć swoje dary małemu Jezusowi, Maryi i Józefowi. Pastorałki tryskają ludowym humorem, pokorą, prostą radością, wielką uczuciowością, nieklamana wiarą, a przy tym swoiście ujmują te wszystkie zdarzenia. Wystarczy tylko porównać takie utwory, jak: *Bracia, patrzcie jeno, Jezus ma-lusieńki, Gdy śliczna Panna Syna kołysała, Północ już była*. Bardzo popularną książką były w całej Polsce i na Litwie *Kantyczki* obejmujące pastorałki i teksty recytowane przez kolędników z różnych stron Polski.

Pastorałki dały początek dłuższym formom, już teatralnym, dramatycznym, które nazywano jasełkami bądź kolędowaniem – z gwiazdą, turoniem, rajem, z Herodem. Najpopularniejsze polskie jasełka wyszły spod pióra Lucjana Rydla, uwiecznionego przez Stanisława Wyspiańskiego w *Weselu*, i noszą tytuł *Betlejem polskie*.

Znajdujemy w literaturze polskiej liczne utwory wierszowane poświęcone Bożemu Narodzeniu. Niosą one poetyckie świadectwo przeżywania i wielkiej rangi tych świąt. Ustępują jednak kolędom tak pod względem formy poetyckiej, jak i zawartości treściowej. Jest to, po pierwsze, opis tamtych wydarzeń i próba zrozumienia ich teologicznej głębi. Przez Boże Narodzenie dokonało się fizyczne i mistyczne wejście Boga w historię ludzką, czas został odmieniony, Bóg na nowo prawdziwie pochylił się nad ludzkością. Tak pisał o tym Jan Kasprowicz, znakomity filolog, profesor i poeta młodopolski:

*Na wysokościach chwala Bogu!
Chwala!
Na ziemi pokój ludziom dobrej woli!
Zadrzyj z radości! Zadrzyj ziemio cała!
Bo czas nadchodzi, gdzie świat ten wyzwoli
Potęga serca i ducha potęga
Z tego, co rani i z tego, co boli.*

Jan Kasprowicz jest autorem jeszcze kilku wzruszających wierszy, np. *Z opłatkiem, Przy wigilijnym stole*. Podobnie jak w kolędach mały Jezus rodzi się w Betlejem w warunkach polskich – świetnie ujął to poeta Stanisław Młodożeniec:

*Śnieg i wietrzysko. Wyją wilczyńska.
Na wielkich traktach zbóje rabują.
To ścieżynami prowadź nas, Panie!
Szopa mizerna za Betlejemem.
W niej wół i osioł – bydlątka mierne.
Stoją nad żłobem i glamią słomę.*

Drugim kręgiem tematycznym, znacznie rozbudowanym, uderzającym przez słowo w najbardziej czułe, intymne, rodzinne, niewinne, radosne struny przeżywania przez Polaków świąt Narodzenia Pańskiego jest wieczerza wigilijna, ten niezwykle utrzymujący się tylko w Polsce zwyczaj, jedna z największych polskich święto-

ści. Czas wspólnoty, łamanie się opłatkiem, czas świętego posiłku na pamiątkę Narodzenia. Gdyby słowa wigilijne były w nas przez cały rok, o ile mniej byłoby zła. Poetycka refleksja nad cudem wigilijnego dnia i wieczery wigilijnej przynosi opis odwiecznego, świętego dla Polaków rytuału religijnego i zarazem bardzo rodzinnego spotkania. Bezpośrednie świętowanie Bożego Narodzenia zaczyna się od wieczery wigilijnej, która zawiera niezmiennie od stuleci elementy rytuału jednoczącego ludzi, takie jak: siano, opłatek, życzenia, dwanaście postnych potraw, kolędy, choinka pachnąca polskim lasem, odczytywanie fragmentów ewangelii według św. Łukasza. W otocze słownej wieczery wigilijnej zawarty jest sens świąt Bożego Narodzenia. Pielęgnowmy te rytuały i te słowa jak największą wartość, jak skarby niezwykle i takie proste. Jeśli ktoś dokonuje zamachu na polską wigilię, to niszczy naród i jego tożsamość. Pisał pięknie o tym Waclaw Rolicz-Lieder:

*Jest w kraju moim zwyczaj, że w dzień wigilijny
Przy wzejściu pierwszej gwiazdy wieczornej na niebie,
Ludzie gniazda wspólne łącą chleb biblijny
Najtkliwsze przekazują uczucia w tym chlebie.*

W tę jedyną w roku, niepowtarzalną, uświęconą noc, kiedy rzeczywiście sprawy Boże łączą się ze sprawami ludzkimi, wszystko się raduje, cieszy, śpiewa Dziecinie. I właśnie ta radość to trzeci motyw wierszy bożonarodzeniowych i szerzej, innych tekstów. Radość i cudowność przenikają całą przyrodę, bo – jak śpiewamy w kolędach – „**W dzień Bożego Narodzenia radość wszelkiego stworzenia**” i „**Z narodzenia Pana dzień dziś wesoły, wyśpiewują chwałę Bogu żywioly**”.

Maria Ostrowska tak pisała:

Narodził się Jezusek, malutki nagusek

Położono opłatek na mały obrusek.

Matka Boża się uśmiecha.

Gwiazd różanych cała strzecha.

W wonnym sianku na gwiazdeczkach zasypia Jezusek.

Z kolei Jerzy Liebert ukazywał radość przyrody:

Ptaki niby dzwoneczki cieszą się kolędą –

Chrystus się nam narodził i nowe dni będą.

Do stajni betlejemskiej aż do brzegów Wisły

Z ptakami smukłe sarny dziwować się przyszły.

Do tych wspaniałych świąt nawiązują niejednokrotnie wielcy polscy prozaicy, jednak najpiękniejsze fragmenty znajdujemy w *Chłopach* Władysława Reymonta:

„Boryna się przeżegnał i podzielił opłatek pomiędzy wszystkich, pojedli go ze złością, kieby ten chleb Pański. – Chrystus się w onej godzinie narodził, to niech każde stworzenie krzepi się tym chlebem świętym! – powiedział Rocho. A chociaż głodni byli, boć to dzień cały o suchym chlebie, a pojadali wolno i godnie. Najpierw był buraczany kwas gotowany na grzybach z ziemniakami całymi, a potem przyszły śledzie w mące obtaczane i smażone w oleju konopnym, później zaś pszenne kłuski z makiem, a potem szła kapusta z grzybami, olejem również omaszczona, a na ostatek podała Jagusia przysmak prawdziwy, bo racuszki z gryczanej mąki z miodem zatarte i w makowym oleju usmażone”.

Wreszcie słowa na Boże Narodzenie to słowa życzeń. Okazja do składania życzeń jest tak wielka, że w tradycji polskiej składamy sobie te życzenia od setek lat. I tu rzecz charakterystyczna, życzenia te zbanalizowały się, a najczęściej mówimy „Wesołych Świąt”, nie wymieniając nawet ich nazwy, bez odniesienia do Narodzonego Jezusa. Kartki świąteczne zawierają życzenia gotowe, często bardzo świeckie bez odniesień sakralnych. Treść jest zwykle bardzo konwencjonalna, można rzec – prymitywna, my tylko składamy podpis. Moim zdaniem, w takich działaniach językowych gubimy sens tych chwil świątecznych. Podobnie ma się sprawa z życzeniami e-smesowymi. Bądźmy bardziej kreatywni, dajmy autentycznie swoje życzenia, niech one będą oznaką naszego wewnętrznego pokoju i przeżywania tych wielkich chwil.

Na koniec tych rozważań i ja chcę złożyć wszystkim Czytelnikom najserdeczniejsze życzenia dobrych owoców świąt Narodzenia Pańskiego: pokoju, radości, błogosławieństwa Bożej Dzieciny, dobrych spotkań z bliskimi, dobrych słów i dobrych ludzi wokół. Wejźdźmy w atmosferę i głębię tych chwil świątecznych także przez polskie słowo.

UCZELNIA W EKOSYSTEMIE NOWYCH MEDIÓW

Współczesna, dobrze funkcjonująca uczelnia dostrzega szanse i zagrożenia płynące z aktywnej partycypacji w świecie wirtualnym. Menedżerowie nauki coraz częściej dostrzegają nie do końca wykorzystany potencjał informacyjny w segmencie nauki i szkolnictwa wyższego.

Uniwersytety i uczelnie wyższe w sferze komunikacji do niedawna jeszcze bazowały na modelu komunikacyjnym opartym na relacjach dwustopniowych, komunikacji administracyjnej – w sferze komunikacji wewnętrznej oraz budowania relacji z mediami tradycyjnymi jako narzędzia komunikacji zewnętrznej. Rzeczywistość ostatniej dekady, oczekiwania nowego, cyfrowego pokolenia abiturientów szkół średnich zmuszają do zmiany strategii komunikowania oraz zwiększenia swojej obecności, zarówno, jeśli chodzi o elementy ilościowe (liczby platform medialnych), jak i jakościowe (nowe narzędzia i techniki promocji) w mediach nowego typu.

Przyjmując potrzeby grupy docelowej, za najprostszy wskaźnik uprawdopodobniający tezę o potrzebie maksymalizacji zaangażowania promocyjnego i informacyjnego uczelni w nowych mediach może posłużyć ilustracja kanałów komunikacji – tym czym dla pokolenia obecnych 40 i 50 latków były prasa, radio i telewizja, dla aktualnych 20 latków są Facebook, Instagram i Twitter. To, jak wskazują badania, media społecznościowe stają się źródłem informacji dla nowego pokolenia, coraz mniej nastawionego na selekcję jakościową informacji, a coraz więcej na binarną selekcję z kafeletką zamkniętą: to jest interesujące i to jest nudne. Obecność uczelni w serwisach społecznościowych, w dojrzałej komunikacyjnie organizacji nie może być zbudowana jedynie na relacji oficjalny profil uczelni – odbiorcy. Rozdrobnienie współczesnej netosfery stwarza możliwości budowania społeczności nie tylko uczelni, ale również zakładów, instytutów, kolegiów. Każdy z tych podmiotów doskonale może promować swoje wydarzenia (za pomocą dedykowanej funkcjonalności), odnosić się i komentować bieżące wydarzenia, przeprowadzać własne kampanie promocyjne, kreować liderów opinii,

co w konsekwencji uczyni z jednostek uczelni źródło informacji nie tylko dla zwykłych użytkowników, ale też dla dziennikarzy i przedstawicieli mediów. Rolą jednostek ogólnouczelnianych odpowiedzialnych za promocję jest oczywiście koordynowanie i usprawnianie komunikacji. Obecnie strona www stanowi wizytówkę jednostki i jej pracowników, zaś formę periodycznego biuletynu dla pracowników i studentów coraz częściej przejmują media społecznościowe. Dla wielu z nowych studentów profil w mediach społecznościowych jest jedynym znanym im odnośnikiem medialnym w relacji do jednostki, w której odbywają studia. Niektóre uczelnie zagraniczne wręcz rezygnują z komunikacji mailowej w relacji instytucja–student na rzecz komunikacji za pośrednictwem mediów społecznościowych (np. poprzez komunikację w grupach na Facebooku), uznając ją za właściwszą i bardziej zrozumiałą dla studentów nowego typu.

Dodatkowo nowe media stwarzają szansę na promocję oferty edukacyjnej oraz jej rozszerzenie za pośrednictwem technik *distance learning*. Nie przypadkiem uczelnie z czołówki tzw. rankingu szanghajskiego aktywnie proponują kursy on-line zakończone certyfikacją procesu kształcenia w formie dyplomu. Część z kursów jest bezpłatnych, jednak ich zdecydowana większość pozwala na dywersyfikację źródeł finansowania uczelni. Wystarczy w wyszukiwarce wpisać takie frazy, jak „udemy”, „smartly” czy „edX”.

Przyjmując za punkt wyjścia twierdzenie, że uczelnia to wspólnota uczonych, warto również zasygnalizować potrzebę prezentacji własnych osiągnięć i budowania własnej marki pracownika uczelni jako naukowca, dydaktyka, badacza. W poprzednim systemie komunikacji dostęp do dorobku badacza był ograniczony, współcześnie dzięki portalom typu Academia.edu czy ResearchGate.com istnieje możliwość budowania nie tylko własnej rozpoznawalności poprzez redystrybucję własnego dorobku, ale także podnoszenia własnych wskaźników naukometrycznych, takich jak np. wskaźnik cytowań oraz wskaźnik czytelności tekstów własnego autorstwa lub współautorstwa. W bezmiarze czasopism-predatorów, wydawnictw garażowych i nienachalnych jakościowo platform publikacyjnych wyżej wspomniane portale naukowe stanowią rzetelną i uporządkowaną przestrzeń do ekspozycji swoich myśli, idei i dzieł.

Interesujące z perspektywy indywidualnej są również mechanizmy ochrony badacza w nowych mediach. ORCID czy Researcher ID dają pewność, że przygotowując projekt badawczy, naszym interlokutorem jest właściwy, przysłowiowy John Smith, nie zaś mniej znany badacz o tym samym imieniu i nazwisku.

Nowe media stanowią dziś pełnoprawny, a często, ze względu na bezpośredniość komunikacji, główny

kanał promocyjno-informacyjny dla uczelni. Brak zrozumienia potencjału nowych mediów w dłuższej perspektywie nie tylko zmniejszy liczbę zrekrutowanych studentów, wpłynie na potencjał informacyjny, ale też doprowadzi do powiększenia się luki mentalnej, która może doprowadzić do braku wzajemnego zrozumienia pomiędzy stałymi i temporalnymi członkami wspólnoty uniwersyteckiej.

HUBERT KOTARSKI

RZESZOWSKA DIAGNOZA SPOŁECZNA – HISTORIA BADAŃ NAD JAKOŚCIĄ ŻYCIA W STOLICY PODKARPACIA

Początki usystematyzowanych badań nad jakością życia sięgają lat 60. i 70. XX w. i były związane z takimi kategoriami, jak: styl życia, poczucie dobrostanu, zadowolenie z warunków życia oraz możliwości zaspokajania potrzeb życiowych (Trzebiatowski 2011: 27). Jedną z pierwszych polskich publikacji poświęconych jakości życia w mieście była praca wydana w 1988 r. pod red. Andrzeja Sicińskiego *Style życia w miastach polskich (u progu kryzysu)*, a za podstawowe w zakresie tematyki jakości życia można uznać prowadzone cyklicznie od 2000 r. pod kierunkiem Janusza Czapińskiego ogólnopolskie badania pn. „Diagnoza społeczna”, a poprzedzone projektem badawczym z roku 1998 pn. „Związek między obiektywnymi i subiektywnymi wskaźnikami jakości życia w okresie transformacji systemowej”. Ważnym elementem dociekań badawczych związanych z jakością życia są również badania zrealizowane na poziomie lokalnym, takie jak „Wrocławska diagnoza społeczna” czy badania jakości życia w Poznaniu.

Początki rzeszowskich badań związanych z jakością życia w mieście związane są z badaniami zrealizowanymi w 2009 r. przez Krzysztofa Malickiego oraz Huberta

Kotarskiego (Kotarski, Malicki 2013), później kontynuowanymi już jako panelowe badanie pn. „Rzeszowska diagnoza społeczna” (Kotarski, Malicki, Palak, Piróg 2016; Piróg Kotarski 2018). Prowadzenie socjologicznych studiów miejskich wpisuje się zarazem w tradycję badawczą Rzeszowskiego Ośrodka Socjologicznego zapoczątkowaną przez Mariana Malikowskiego. Zauważenia wymaga fakt, że tematyka pokrewna do „Rzeszowskiej diagnozy społecznej” podejmowana jest również w licznych opracowaniach przedstawicieli innych ośrodków akademickich, m.in. w Katowicach, Łodzi, Poznaniu, Białymstoku. Warto także zwrócić uwagę na badania jakości życia prowadzone w ramach „Programu zdrowia psychicznego” realizowanego przez Światową Organizację Zdrowia WHO, w których nacisk kładziony jest przede wszystkim na kwestie związane z samooceną stanu zdrowia oraz poczuciem dobrostanu.

Pomysł zasygnalizowanych powyżej rzeszowskich badań dotyczących poznania opinii mieszkańców Rzeszowa o jakości życia w mieście, zmianach, jakie w nim zaszły oraz wyzwaniach, jakie stoją przed Rzeszowem, zrodził się w 2009 r. i związany był z propozycją rzeszowskiego oddziału „Gazety Wyborczej”, aby przygotować cykl artykułów opisujących zmiany, jakie zaszły w Rzeszowie po 1989 r., na bazie socjologicznych badań opinii. Pomysł spotkał się z zainteresowaniem Urzędu Miasta Rzeszowa, który wylosował z bazy ewidencji bieżącej mieszkańców losową próbę badawczą. Ankieterami, którzy zrealizowali badania terenowe, byli studenci socjologii z Studenckiego Koła Naukowego Socjologów. Za opracowanie materiału badawczego i przygotowanie raportu z badań odpowiedzialni byli dwaj pracownicy Instytutu Socjologii Krzysztof Malicki i Hubert Kotarski. Finałem przedsięwzięcia była prezentacja wyników badań na jednej z sesji Rady Miasta Rzeszowa oraz monografia naukowa. Idea badań miejskich dotyczących jakości życia w Rzeszowie była skutecznie kontynuowana w kolejnych latach jako samodzielny projekt badawczy pod nazwą „Rzeszowska diagnoza społeczna”. Na uwagę zasługuje fakt, że badania realizowano w ramach przedmiotu: przygotowanie i realizacja projektu badawczego, a ankieterami i współtwórcami badania byli studenci rzeszowskiej socjologii. Kolejne edycje „Rzeszowskiej diagnozy społecznej” odbyły się w 2015, 2017 i 2019 r.

Badania realizowane przez rzeszowskich socjologów w ramach „Rzeszowskiej diagnozy społecznej” oprócz naukowego charakteru mają również walor praktyczny. Prowadzenie badań opinii mieszkańców na temat wybranych aspektów jakości życia może być użyteczne z kilku względów. Po pierwsze jako źródło informacji dla władz miasta na temat oceny wybranych aspektów warunków życia w mieście. Opinie mieszkańców na ten temat mogą stanowić z jednej strony „informację zwrotną” wykorzystaną w celu określenia, które działania polityki miejskiej są skuteczne, a które nie. Z drugiej strony mogą być wykorzystywane w celu wyznaczenia przyszłych priorytetów i działań, z położeniem nacisku na uwzględnienie potrzeb mieszkańców. Po drugie jako

narzędzie wzmacniania partycypacji obywateli w procesach decyzyjnych – badania opinii prowadzone wśród mieszkańców mogą zarazem odgrywać rolę podobną do konsultacji społecznych włączających mieszkańców w proces decyzyjny. Po trzecie jako „zwierciadło”, dzięki któremu (za sprawą upowszechniania wyników poprzez lokalne media) mieszkańcy mają możliwość skonfrontowania własnych opinii na temat wybranych aspektów jakości życia w mieście z opiniami innych mieszkańców. Po czwarte jako element partycypacji Uniwersytetu w środowisku lokalnym poprzez podejmowanie działań cechujących się praktyczną użytecznością oraz przyczyniających się do zacieśniania współpracy z taką instytucją jak Urząd Miasta Rzeszowa. Po piąte zaś jako narzędzie przyczyniające się do zmaksymalizowania efektów kształcenia na kierunku socjologia poprzez wykształcenie u studentów umiejętności praktycznej realizacji badań społecznych zgodnie ze standardami stosowanymi w ośrodkach badawczych – dzięki temu że realizacja badania została przeprowadzona w ramach zajęć z przedmiotu „przygotowanie i realizacja projektu badawczego” stanowiącego element programu kształcenia na studiach I stopnia z socjologii. Podczas zajęć z tego przedmiotu studenci uczestniczyli w procesie opracowania projektu badawczego oraz odpowiadali za zbieranie danych (Piróg, Kotarski 2018: 11–13).

Doświadczenie związane z realizacją kilku edycji „Rzeszowskiej diagnozy społecznej” jest interesującym obszarem badawczym stanowiącym ważny element zarządzania nowoczesnym miastem. Współczesne miasta dążące do miana nowoczesnych *smart city* swój rozwój muszą opierać na założeniach polityki rozwoju miasta wykorzystującej dowody (*evidence based policy*). Dzięki danym pozyskanym przez takie badania jak „Rzeszowska diagnoza społeczna” możliwa jest realistyczna polityka rozwoju.

LITERATURA

Kotarski H., Malicki K., 2013: *Stolica Podkarpacia wczoraj i dziś. Studium socjologiczne społecznych aspektów przemian w Rzeszowie w latach 1989–2009*. Rzeszów: Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Kotarski H., Malicki K., Palak M., Piróg K., 2016: *Rzeszowska diagnoza społeczna 2015*. Rzeszów: Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Piróg K., Kotarski H., 2018: *Rzeszowska diagnoza społeczna 2017*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar.

Trzebiatowski J., 2011: *Jakość życia w perspektywie nauk społecznych i medycznych – systematyzacja ujęć definicyjnych*. „Hygeia Public Health” nr 46(1).

ZAKOŃCZENIE PROJEKTU UNIwersYTET RZESZOWSKI DLA MŁODYCH ODKRYWCÓW

W dniu 29.11.2019 r. odbyło się uroczyste zakończenie projektu „Uniwersytet Rzeszowski dla młodych odkrywców” finansowanego w ramach programu operacyjnego Wiedza-Edukacja-Rozwój z Europejskiego Funduszu Społecznego, który realizowany był przez Uniwersytet Rzeszowski w partnerstwie ze Stowarzyszeniem „EKOSKOP”.

„Złot młodych odkrywców” polegający na wspólnym spotkaniu uczniów ze szkół, które brały udział w projekcie, odbył się na Uniwersytecie Rzeszowskim w budynku A0 w auli głównej przy ul. Prof. S. Pigonia 1. Uroczyste zakończenie projektu dokonał prorektor ds. studenckich i kształcenia dr hab. Wojciech Walat, prof. UR., wygłaszając wykład: *Patrzmy na świat oczami czy mózgiem?*

Podczas zakończenia Uniwersytet Rzeszowski zamienił się w interaktywne centrum nauki, w którym

można było konstruować i programować roboty, dokonywać realnych doświadczeń chemicznych, obserwować pod mikroskopem małe środowisko, poznać życie lasu, znaleźć pomysł na sukces w swojej karierze zawodowej, dowiedzieć się więcej o swoim organizmie i wiele innych ciekawych elementów, które rozszerzały dodatkowo tematykę projektu.

Projekt realizowany był od 01.09.2018 r. do 30.11.2019 r., a kierował nim mgr Tomasz Warchoń

z Instytutu Pedagogiki. W tym czasie nauczyciele akademicy Uniwersytetu Rzeszowskiego oraz wolontariusze Stowarzyszenia „Eksplores” wspierali szkoły w podnoszeniu wiedzy i umiejętności uczniów w zakresie matematyczno-przyrodniczym, zwracając uwagę na poziom

rozumienia, kreatywności, przedsiębiorczości, rozwiązywania problemów i pracy zespołowej z robotyki, nauk przyrodniczych i kreatywnego myślenia. W projekcie wzięło udział 1407 dzieci i młodzieży ze szkół z województwa podkarpackiego.

Fot. M. Świącicki

JAROSŁAW
KINAL

SPOTKANIE W SPRAWIE ROZWOJU WSPÓŁPRACY Z UNIWERSYTYTEM W ORADEI

W dniach 6–8.11.2019 r. prorektor ds. Kolegium Nauk Humanistycznych UR, prof. dr hab. Paweł Grata, pełnomocnik rektora UR ds. badań naukowych prof. dr hab. Marek Koziarowski oraz pełnomocnik prorektora KNH UR ds. organizacji i współpracy międzynarodowej dr Jarosław Kinal odbyli wizytę studyjną na Uniwersytecie w Oradei.

Głównym celem spotkań i dyskusji podczas wizyty była chęć dalszego rozwoju współpracy pomiędzy Uniwersytetami. Przedstawiciele UR odbyli szereg spotkań, m.in. z JM Rektorem Uniwersytetu Oradejskiego prof. dr. Constantinem Bungau, prof. dr. Sorinem Siposem – dyrektorem Szkoły Doktorskiej Uniwersyte-

tu w Oradei, prof. dr. Gabrielem Moisą, prodziekanem ds. nauki i współpracy międzynarodowej Wydziału Historii, Stosunków Międzynarodowych i Komunikacji Społecznej oraz szeregowymi pracownikami. Podczas wizyty studyjnej przedstawiono prezentacje i podjęto dyskusje w następujących obszarach tematycznych:

współpraca w zakresie organizacji konferencji, mobilność kadry oraz studentów i doktorantów, pozyskanie członków Rad Naukowych czasopism oraz recenzentów, współpraca we wspólnym tworzeniu projektów badawczych, współpraca we wspólnym planowaniu publikacji, współpraca w tworzeniu międzynarodowych sieci badawczych, pozyskiwanie środków na badania, współpraca w ramach szkół doktorskich. Wartością dodaną wizyty było przedyskutowanie przez jej uczestników

założeń umowy o współpracy między Uniwersytetami oraz aneksów dotyczących poszczególnych jednostek. Celem tej współpracy jest wywołanie efektu synergii badawczej pomiędzy ośrodkami z tego samego regionu Europy, współpraca badawcza, współpraca w zakresie wymiany doświadczeń dydaktycznych i dotyczących jakości kształcenia. Kolejne spotkanie zaplanowano na maj 2020 r. w Rzeszowie.

STYPENDIA NAUKOWE STOWARZYSZENIA ELEKTRYKÓW POLSKICH

Jak co roku Kapituła Funduszu Stypendialnego SEP, uwzględniając propozycje Zarządu Funduszu Stypendiów Naukowych, postanowiła przyznać stypendia naukowe 5 najlepszym studentom w Polsce rozwijającym się naukowo w szeroko rozumianej elektronice i elektrotechnice oraz w takich dziedzinach, jak mechatronika, automatyka czy robotyka.

W tym roku w gronie 5 stypendystów znalazło się 3 studentów zrzeszonych w Kole Naukowym Mechatroniki-SEP Uniwersytetu Rzeszowskiego: Marta Łukasik, absolwentka inżynierii materiałowej, aktualnie studiująca fizykę w medycynie; Piotr Prach, absolwent mechatroniki, inżynierii bezpieczeństwa, obecnie student inżynierii materiałowej, oraz Rafał Fuksa, student mechatroniki.

Wszystkim laureatom serdecznie gratulujemy!

BARTŁOMIEJ K.
KRZYCH

Z KART HISTORII FILOZOFII POLSKIEJ. SYMPOZJUM „AUGUSTYN JAKUBISIAK A FILOZOFIA POLSKA: ZNACZENIE I KONTEKSTY”

25 października 2019 r. w Kolegium Nauk Humanistycznych UR (Instytut Historii UR) odbyło się sympozjum poświęcone znaczeniu myśli i osoby ks. Augustyna Jakubisiaka w kontekście filozofii polskiej XX w., a szczególnie dwudziestolecia międzywojennego. Sympozjum zostało zorganizowane w ramach projektu grantowego: „Myśl filozoficzno-teologiczna ks. Augustyna Jakubisiaka (1884–1945)”.

Prelegentami byli doktoranci i pracownicy Uniwersytetu Rzeszowskiego oraz badacze zatrudnieni na innych polskich uniwersytetach. Kolejno głos zabierali: w sekcji 1 – dr hab. Krzysztof Bochenek, prof. UR (dy-

rektor Instytutu Filozofii UR), który wygłosił referat pt. *Polska katolicka myśl filozoficzna w okresie międzywojnia (ogólna charakterystyka)*; dr hab. prof. UP JPII Paweł Polak z referatem pt. *Teoria względności w filozofii Augustyna Jakubisiaka*; w sekcji 2 – dr hab. prof. UJD Wiesława Sajdek i mgr Mateusz Binek (UR), którzy wygłosili referaty pt.: *Filozoficzna refleksja Augusta Cieszkowskiego nad ewolucją ludzkości. Na podstawie „Wstępu” (tomu pierwszego) do „Ojczyzny nasz i Czy filozofia ma narodowość? Wokół kwestii narodowych w myśli Augusta Cieszkowskiego*; w sekcji 3 – dr hab. prof. KUL Ryszard Zajączkowski, który przedstawił referat pt. *Wpływ księdza Augustyna*

Jakubisiaka na myśl filozoficzną Bolesława Micińskiego oraz mgr Bartłomiej K. Krzych (UR) z referatem pt. Zasady moralności Augusta Cieszkowskiego – o doktoracie księdza Augustyna Jakubisiaka.

Po każdej sekcji miała miejsce kilkudziesięciminutowa dyskusja. Ponieważ spotkanie odbyło się w wąskim i wyspecjalizowanym tematycznie gronie badaczy, udało się uzyskać i wymienić wiele cennych informacji, a także potwierdzić potrzebę kontynuacji wspólnych badań nad przedstawicielami polskiej filozofii na emigracji w pierwszej połowie XX w. oraz ich relacjami z nauką krajową.

Wszyscy uczestnicy zgodnie przyznali, że ks. Augustyn Jakubisiak – mimo pewnych ograniczeń i braków w warsztacie naukowo-filozoficznym – to niezwykle oryginalny i wszechstronny myśliciel, którego spuścizna zasługuje na dalsze i wieloaspektowe badania.

PRZEMYSŁAW
PAWELEC

ÓSMA MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA IMACSSS W VISEU (PORTUGALIA)

W dniach 10–12 października 2019 r. w portugalskim Viseu odbył się Światowy Kongres Sztuk i Sportów Walki będący zarazem Ósmą Międzynarodową Konferencją pod auspicjami International Martial Arts and Combat Sports Scientific Society (IMACSSS). Wydarzenie to miało miejsce na obiektach miejscowej Politechniki, która jako jedyna z portugalskich instytucji objęła je patronatem. Koordynatorami z ramienia organizatorów byli profesorowie: Abel Figueiredo, Antonio M. Vences Brito z Portugalii oraz Carlos Gutierrez-Garcia z Hiszpanii.

Uczestnikami sesji naukowych byli przedstawiciele Azji, Europy i obu Ameryk. Swoje referaty przedstawili specjaliści z zakresu sztuk i sportów walki, m.in. z Japonii, Polski, Wielkiej Brytanii i Brazylii. Dzięki przeprowadzonej selekcji zgłoszonych abstraktów wszystkie zakwalifikowane wystąpienia reprezentowały wysoki poziom merytoryczny. Prace te dotyczyły m.in. pedagogiki i dydaktyki w sztukach i sportach walki; zagadnień

dotyczących szeroko rozumianego szkolenia; kwestii psychologicznych, filozoficznych i społeczno-kulturowych. Ich prezentacje w ramach poszczególnych sesji plenarnych kończyły się długimi debatami, w trakcie których przedstawiano różne propozycje i postulaty badawcze. Odbywało się również wiele nieformalnych dyskusji będących również okazją do wymiany poglądów na prezentowane tematy.

Polskę reprezentowało kilku członków IMACSSS z różnych ośrodków naukowych (m.in. z Wrocławia i Opola). Wśród nich był również przedstawiciel Uniwersytetu Rzeszowskiego – prof. dr hab. Wojciech J. Cynarski z Instytutu Nauk o Kulturze Fizycznej. Jako prezydent IMACSSS i przewodniczący Komitetu Naukowego prof. Cynarski dokonał otwarcia i zamknięcia konferencji. Ponadto wziął udział w dyskusjach panelowych poświęconych metodologii badań, filozofii sztuk walki i pedagogice sztuk walki, a także przedstawił swój referat plenarny pt. *Remarks on the philosophy of Idokan karate* oraz (w zastępstwie) wystąpienie na temat pedagogiki taekwondo (będące rezultatem międzynarodowej współpracy naukowej z dr. Johnem Johnsonem

i dr. Sunjang Lee). Dodatkowo rzeszowskich członków wspomnianego stowarzyszenia naukowego reprezentował jego sekretarz generalny mgr Przemysław Pawelec.

W ostatnim dniu konferencji podjęto decyzję o przyznaniu przez IMACSSS medalu dla osób zasłużonych, którymi są profesorowie: Cynarski, Figueiredo, Gutierrez-Garcia, Vences Brito oraz Zdenko Reguli (Czechy), Fuminori Nakiri (Japonia), Thomas Green (Wielka Brytania) i Sergio Raimondo (Włochy). Ponadto przedstawiciele Komitetu Organizacyjnego następnego Kongresu (w 2020 r. w Pytrajaya, Malezja) zaprosili uczestników portugalskiej edycji do odwiedzenia ich kraju. Poinformowano również, iż dziesiąta edycja Kongresu planowana jest na rok 2021 w miejscowości Chongqing w Chinach.

EWA KUC

JESIENIĄ TYLKO DO KRAKOWA

Krakowska Nowa Huta w swej osobliwej scenerii jak co roku jesienią stała się wydawniczym centrum kraju. Od 24 do 27 października wszystkie drogi prowadziły właśnie tu. W przepełnionych tramwajach dało się odczuć literackie poruszenie. Specjalnie z myślą o tym wydarzeniu zwiększono częstotliwość kursowania komunikacji miejskiej i stworzono ogromny parking rowerowy przed EXPO Kraków. Organizatorzy dołożyli wszelkich starań, aby ułatwić zwiedzającym dotarcie do celu, a monumentalne kominy Elektrociepłowni Kraków były niczym drogowskaz dla osób, którym bliskie są słowa Carlosa Ruiza Zafona „Czytać to bardziej żyć”, będące hasłem przewodnim tegorocznych Targów. Mowa oczywiście o 23. Międzynarodowych Targach Książki w Krakowie – ważnym wydarzeniu kulturalnym doskonale znanym wszystkim czytelnikom i wydawcom z kraju, a także gromadzącym coraz więcej wydawców zza granicy. Około 68 tysięcy czytelników, 572 wydawców i ponad 800 autorów – liczby nie kłamią i świadczą o dobrej marce i prestiżu tego wydarzenia, a także o niekwestionowanym wpływie imprezy na rozwój czytelnictwa w Polsce.

Dla Wydawnictwa UR udział w krakowskiej imprezie to obowiązkowy i priorytetowy punkt w targowym kalendarzu roku i najlepsze miejsce, aby zaprezentować owoce całorocznej pracy. A było co pokazać. Dzięki naszym autorom Wydawnictwo UR wystawiło w Krakowie kilkadziesiąt nowości wydawniczych, które zainteresowały nie tylko zwiedzających, ale także branżowców. Niektóre tytuły stały się odkryciem, inne zostały „upolowane” w postaci taniej książki, jeszcze inne były już dobrze znane. Było nam niezmiernie miło spotkać się osobiście ze współpracującymi księgarzami, a także dobrze znanymi bibliotekarzami, którzy często czekają

cały rok, aby właśnie tutaj uzupełnić zasoby, przywitać się i dostać słodką „krówkę” z logo UR. Lecz targi to nie tylko sprzedaż nowości wydawniczych, przyjęliśmy sporo zamówień do późniejszej realizacji. Stale prowadzimy także sprzedaż bezpośrednią i wysyłkową ponad 1400 tytułów. Z naszą pełną ofertą można się zapoznać na stronie internetowej <http://wydawnictwo.univ.rzeszow.pl/>. Nieustająco trwa także e-kiermasz antykwaryczny, na którym oferowane są książki wydane przed 2006 rokiem.

Targi są znakomitym miejscem do wymiany doświadczeń z innymi wydawcami. Bardzo ważne są także towarzyszące imprezie warsztaty i szkolenia branżowe. Uczestniczyliśmy m.in. w spotkaniu z biurem ISBN pt. „Praktyczny przewodnik po zmianach w serwisie ISBN”, na którym przedstawiciele Biblioteki Narodowej poinformowali o korzystnych dla wydawców zmianach polegających na połączeniu serwisu ISBN z repozytorium cyfrowym, po to aby było łatwiej przekazywać dokumenty elektroniczne jako egzemplarz obowiązkowy. Uczestnicy seminarium mogli także usłyszeć o Themie i polskich kategoriach oraz o pomysłach zmian w kategoriach tematycznych.

W czasie targów odbyło się także coroczne spotkanie Stowarzyszenia Wydawców Szkół Wyższych, do którego należy nasza oficyna, połączone z rozdaniem nagrody „Gaudeamus”, którą otrzymało Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika za publikację Janusza Małłki *Historia Norwegii (do roku 1814)*, natomiast nagroda targów w Krakowie trafiła do Wydawnictwa Naukowego Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu za książkę *Zarys foniatrii klinicznej* pod redakcją Antoniego Pruszewicza i Andrzeja Obrębowskiego.

Warto wspomnieć także o organizowanym podczas targów już od 22 lat Konkursie im. Jana Długosza, którego celem jest popularyzacja książki naukowej z dziedziny szeroko rozumianej humanistyki. Jego laureatką została profesor Joanna Tokarska-Bakir, autorka książki *Pod kłatwą. Społeczny portret pogromu kieleckiego* wydanej nakładem Wydawnictwa Czarna Owca.

Dla nas wydawców uczestnictwo w krakowskich targach za każdym razem jest wielkim świętem, dającym oprócz promowania publikacji możliwość bliższego przyjrzenia się temu, jak wydają inne oficyny, niepowta-

rzalną okazją, aby zaczerpnąć nowych pomysłów, które można wykorzystać w redaktorskiej pracy i jeszcze bardziej się zainspirować do dalszych zadań.

23. edycja Międzynarodowych Targów Książki w Krakowie zostanie zapamiętana przede wszystkim dzięki wielkiemu entuzjazmowi czytelników wywołanemu przyznaniem Oldze Tokarczuk Literackiej Nagrody Nobla i wszechobecnym żółtym wlepkiem „Nobel dla Olgi Tokarczuk #taksięcieszę” oraz zapelnionej gratulacjami dla autorki księżde. Ciekawostkę stanowiła ścianka ilustratorów, gdzie debiutujący graficy mogli przypinać swoje prace oraz pokryta w całości scena w Salonie Komiksu. Miłośnicy książek, którzy w tym roku tak tłumnie odwiedzili targi, zostawili po sobie coś jeszcze – nadzieję, że poziom czytelnictwa w Polsce ma szansę powoli rosnąć.

Wszyscy, którzy uczestniczyli w krakowskich targach, z pewnością przyznają, że jest w nich coś, co przyciąga i uzależnia. Imponująca liczba autorów i różnorodność książek co roku robi oszałamiające wrażenie. Nie sposób wspomnieć o wszystkich spotkaniach, które odbyły się podczas targów. Jak zawsze tłumy ustawiały się do Katarzyny Bondy, Wojciecha Chmielarza, Elżbiety Cherezińskiej, Jacka Dukaja, Brandona Mulla, Rafała Kosika, Remigiusza Mroza, Janusza Leona Wiśniewskiego, Jacka Piekary, Ewy Pirce czy Katarzyny Puzyńskiej... Kto nie był – zachęcam do uczestnictwa w przyszłym roku. Tam po prostu trzeba przyjechać i poczuć tę niespotykaną nigdzie indziej atmosferę literackiego święta.

Targi odwiedził prof. Ireneusz Kawecki, autor wydanej przez nas książki pt. *Szkice z metodologii jakościowych badań edukacyjnych*

Jesienny kalendarz targowy kończy trzecia edycja Świątecznych Targów Książki w galerii Millenium Hall w Rzeszowie, na które pragnę gorąco Państwa zaprosić. 22–23 listopada na zwiedzających czekać będą spotkania autorskie, nowości wydawnicze blisko 30 oficyn, wiele atrakcji dla dzieci oraz konkursów, w których można wygrać nagrody książkowe także ufundowane przez nasze wydawnictwo. Serdecznie zapraszamy!

Fot. E. Kuc

Na zdjęciu znany wszystkim stałym targowiczantom Robert Szary z Wydawnictwa UR wraz z przedstawicielkami Księgarni Lexicon z Warszawy, będącej stałym i ważnym odbiorcą naszych publikacji

KAROLINA
KARASŃ
JAROSŁAW
HERBERT

15-LECIE STUDENCKIEGO KOŁA NAUKOWEGO PODRÓŻNIKÓW

W dniach 26–27.10.2019 r. Studenckie Koło Naukowe Podróżników zorganizowało kolejny wyjazd w Bieszczady. Celem wyprawy były tradycyjne wędrówki dydaktyczno-naukowe oraz uczczenie 15. rocznicy działalności Koła.

W sobotni rano członkowie Koła wraz z opiekunem dr. Jarosławem Herbertem wyruszyli z Rzeszowa do miejscowości Smerek (koło Cisnej w Bieszczadach), skąd rozpoczynała się wędrówka. Tego dnia trasa wiodła głównym czerwonym szlakiem (GSB) przez Okrąglik do

Cisnej, gdzie zapewniony był nocleg w Bacówce PTTK pod Honem.

Wieczorem odbyła się część oficjalna, którą rozpoczął opiekun Koła. Wręczono pamiątkowe drewniane medaliony absolwentom (dzięki uprzejmości Anastazji Kundery przyleciały prosto z Islandii), jednocześnie byłym członkom SKNP, którzy wnieśli duży wkład w życie Koła, a byli to: Krzysztof Żuczek, Sylwia Rzeźnik, Magdalena Załęska, Ewelina Konopka, Radosław Maziarz, Paweł Cisowski, Konrad Majda, Justyna Widota-Duda. Przedstawiono krótkie sprawozdanie z działalności – dokonania studentów tylko z ostatnich 3 lat (2017–2019) to: stypendium ministra NiSW dla jednej członkini, dziesiątki stypendiów rektora UR, 13 artykułów naukowych, 5 artykułów popularno naukowych, udział w 7 konferencjach naukowych oraz wiele organizacji i współorganizacji imprez, takich jak: Globtrotter – pokaz podróżniczy, RURA – Rzeszowski Uniwersytecki Rajd Autostopowy, WINO – Wiosenna Impreza na Orientację. Jak na jubileusz przystało, nie mogło zabraknąć tortu, muzyki i śpiewów.

Kolejnego dnia trasa prowadziła również szlakiem GSB z Cisnej przez Wołosz do Jabłonek.

Nad całością trasy czuwał przewodnik beskidzki Jarosław Herbert.

ANDRZEJ
URBANIK

MACIEJ
BROŻYNA

ŁUKASZ
GODEK

OGÓLNOPOLSKIE SPOTKANIE OBIEŻYŚWIATÓW, TRAMPÓW I TURYSTÓW 2019

Symposium naukowe OSOTT 2019 już za nami. Ciekawe wystąpienia prelegentów, prezentacje (56 pokazów przeźroczy, 6 filmów i warsztaty), w tym wiele prawdziwych perełek. Niedziela była dniem gór – można było spotkać czołówkę polskich himalaistów. Silną reprezentację stanowili podróżnicy, którzy już teraz na trwale zapisali się w historii polskiego ruchu podróżniczego, będąc „ikonami” globtroterstwa w Polsce. Można powiedzieć, że nadawali ton tej edycji imprezy.

Wśród stoisk wystawowych dużym zainteresowaniem cieszyły się: Grand Canaria i Chorwacja – tegoroczni partnerzy zagraniczni. Uczestnicy zostali obdarowani konkursowymi nagrodami – główne nagrody ufundowały firmy Fujifilm (w konkursie fotograficznym)

oraz Hat-Bud/Osada Bóbrka nad Soliną (w konkursie na najlepszą relację do tomu 23. książki *Przez świat*). Ale i pozostali laureaci konkursów nie mieli powodów do narzekań – zadbali o to: The North Face, GB sport, dnadetailing.pl, Rzeszów-stolica innowacji, port lotniczy Jasionka, Grand Canaria i Moskito Guard.

OSOTT 2019 odbywał się tradycyjnie pod patronatem JM Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego prof. Sylwestra Czopka, prezydenta Miasta Rzeszowa Tadeusza Ferencza oraz marszałka województwa podkarpackiego Władysława Ortyła. Miłym akcentem była wizyta Gustawa Junge, przedstawiciela Deutsche Zentrale für Globetrotter, głównego niemieckiego klubu globtroterów. Na OSOTT 2019 przybył z USA znany podróżnik Andrzej Sochacki. Oficjalnie przekazał motocykl Harley-Davidson (odbył nim dwie podróże dookoła świata) na stałą ekspozycję w auli A0 Uniwersytetu Rzeszowskiego.

W tym roku OSOTT odbył się po raz 35. – w końcu to najstarsza podróżnicza impreza w naszym kraju. Organizatorzy nie zaplanowali specjalnych obchodów jubileuszowych. Zadbali o to weterani OSOTT-u. Dla Andrzeja Urbanika (ksywa „Tourbanik”), pomysłodawcy imprezy i jej lidera, ufundowano specjalną statuetkę, medal i odśpiewano 100 lat. Było więc bardzo uroczyste.

Najważniejsze, że OSOTT – jak zwykle – przebiegał we wspaniałej atmosferze, łącząc doświadczonych podróżników i tych, którzy marzą o podróżach. Pozwolił na wymianę informacji i doświadczeń, a także na kulturowanie starych przyjaźni oraz nawiązywanie nowych.

OSOTT 2019 pod wodzą **Andrzeja Urbanika** z www.travelbit.pl zrealizował zespół: **Maciej Brożyna** i **Łukasz Godek** z liczną grupą **wolontariuszy z Instytutu Nauk o Kulturze Fizycznej Uniwersytetu Rzeszowskiego**.

Żał było się rozstawać ale ... do zobaczenia za rok.

WOJCIECH
FURMAN

TYDZIEŃ PEŁEN WRAŻEŃ

Trzecia polsko-niemiecka szkoła letnia dla młodych dziennikarzy mediów regionalnych i lokalnych z Ukrainy odbyła się na Uniwersytecie Rzeszowskim od 15 do 22 września br.

Projekt ma trzech partnerów: Instytut Nauk o Polityce Uniwersytetu Rzeszowskiego pełni rolę gospodarza, Instytut Wiedzy o Komunikowaniu Uniwersytetu w Bambergu wybiera wykładowców z Niemiec oraz tematy prowadzonych przez nich zajęć, natomiast Uni-

wersytet Alfreda Nobla w Dnipro dba o dobór uczestników. W przedsięwzięciu bierze udział także Instytut Germanistyki Uniwersytetu Lwowskiego, pomagając w dopasowaniu tłumaczy, dzięki czemu zajęcia odbywające się w języku niemieckim mogą przebiegać sprawnie.

Redaktor naczelny „Nowiny” Stanisław Sowa z uczestniczkami szkoły letniej

Wizyta w Radio Via

Otwarcia zajęć szkoły letniej dokonał prorektor Uniwersytetu Rzeszowskiego prof. Wojciech Walat. Na zdjęciu początek pierwszego wykładu
Fot. M. Świącicki.

Program szkoły jest kompromisem między doświadczeniami organizatorów, życzeniami uczestników a możliwościami finansowymi stworzonymi przez sponsorów. Zajęcia odbywają się w formie wykładów, warsztatów oraz wizyt studyjnych. W tym roku zajęcia prowadzili: prof. dr Markus Behmer i mgr Vera Katzenberger z Uniwersytetu w Bambergu, prof. dr hab. Kazimierz Wolny-Zmorzyński z Uniwersytetu Śląskiego oraz dr hab. Wojciech Furman i dr Paweł Kuca z Uniwersytetu Rzeszowskiego. Tematy zajęć obejmowały: wyzwania etyczne dotyczące informowania o kryzysach i konfliktach, dziennikarstwo multimedialne, dziennikarstwo partycypacyjne w Niemczech, reportaż jako gatunek dziennikarski, funkcjonowanie mediów regionalnych w Polsce, związki między dziennikarstwem a public relations w Polsce.

Podczas wizyt studyjnych uczestnicy odwiedzili redakcję lokalnego tygodnika „Reporter” w Sędziszowie Małopolskim, katolickie radio „Via” i redakcję dziennika „Nowiny”. Na życzenie sponsorów obejrzelili Centrum Kongresowe i Park Naukowo-Technologiczny w Jasionce. Znalazł się też czas na wizytę w gospodarstwie hodowlanym we Frysztaku.

Uczestnicy szkoły przyjechali z różnych miast Ukrainy (Czerkasy, Dnipro, Kremenczuk, Lwów, Żytomierz). Było wśród nich dwanaście pań i trzech panów, a całą grupę można zobaczyć na zdjęciach. Słuchacze aktywnie uczestniczyli w zajęciach. Na koniec wypełnili anonimową ankietę, w której wysoko ocenili przydatność podejmowanych tematów oraz sposób prowadzenia zajęć.

Warto dodać, że zajęcia były tłumaczone konsekwentnie z języka niemieckiego lub polskiego na ukraiński. Jednak już podczas pierwszej wizyty w redakcji tygodnika „Reporter” rozmowa szybko i spontanicznie

przeszła na angielski. Daje to podstawę do planowania, by zajęcia podczas kolejnej edycji szkoły odbywały się w języku angielskim.

Pierwsza polsko-niemiecka szkoła letnia dla dziennikarzy z Ukrainy miała miejsce na Uniwersytecie Rzeszowskim w lipcu 2016 r. W następnym roku część zajęć przeprowadzono w Rzeszowie, a część we Lwowie. W tym roku powrócono do odbywania zajęć w Rzeszowie oraz do wizyt w miejscowych redakcjach i instytucjach.

Przygotowanie i przeprowadzenie szkoły letniej było możliwe dzięki dobrej współpracy partnerów oraz wsparciu uzyskanym z Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej, Województwa Podkarpackiego, Rzeszowskiej Agencji Rozwoju Regionalnego, Agencji Modernizacji i Restrukturyzacji Rolnictwa oraz Miasta Rzeszowa.

Wykład prof. Markusa Bahmera dotyczący dylematów etycznych informowania o konfliktach, tłumaczy dr Marjana Soltys. Fot. M. Świącicki.

DLACZEGO WARTO DOŁĄCZYĆ DO KOŁA NAUKOWEGO MECHATRON-SEP

Aby stwierdzić, czy warto dołączyć do Koła Naukowego, należy najpierw poznać jego strukturę. Opiekunem Koła jest dr inż. Marcin Grochowina, a prezesem Ryszard Ruchaj. W Kole można rozwijać się na wielu płaszczyznach. W sekcji łazika budowane są... łaziki. W sekcji robotów studenci naprawiają, przerabiają lub konstruują nowe roboty, natomiast w projektowej każdy ma możliwość nauczenia się projektowania od podstaw, dochodząc do poziomu średnio zaawansowanego i zdając certyfikaty, takie jak: Autodesk intermedia, solidwork, nx. Sekcja dydaktyki umożliwia przygotowywanie pokazów robotycznych, zagadek matematyczno-fizycznych oraz prezentowanie ich w szkołach średnich i podstawowych.

Warto nadmienić, że każdy z robotów przygotowanych na konkurs zawsze wraca z trofeum.

Członkowie KN Mechatron-SEP mogą liczyć na wsparcie i pomoc merytoryczną w pisaniu artykułów, dzięki temu mogą się pochwalić ponad 30 publikacjami i artykułami w roku akademickim 2018/19.

Oprócz tych aktywności członkowie Koła mają okazję sprawdzić swoje siły w sferach organizacyjnych, menedżerskich oraz PR, organizując Ogólnopolską Konferencję Naukową i Konkurs Młodych Inżynierów. W roku 2020 odbędzie się już IV edycja.

Każdy, kto dołącza do Koła, może automatycznie stać się członkiem prestiżowych organizacji, takich jak Polskie Towarzystwo Informatyczne czy Stowarzyszenie Elektryków Polskich.

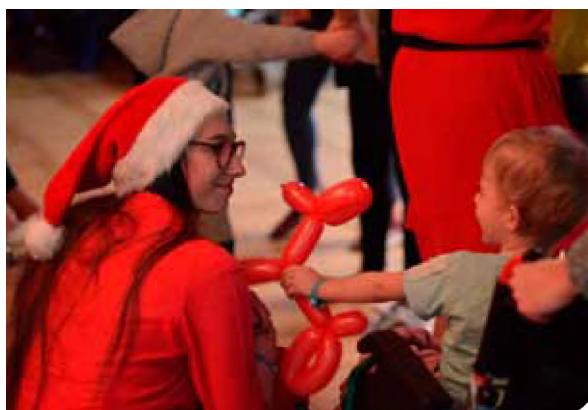
Serdecznie zapraszamy do zapoznania się z mediami społecznościowymi Koła Naukowego Mechatron:

www.mechatron.ur.edu.pl
fanpage: Koło Naukowe Mechatron-SEP

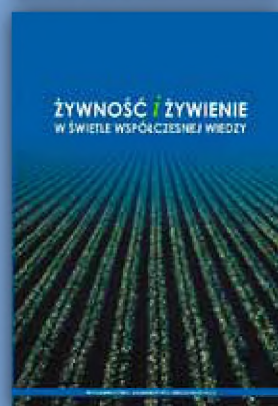
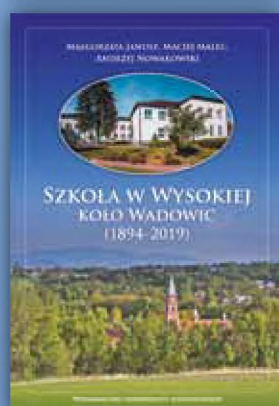
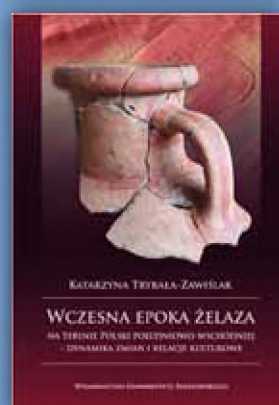
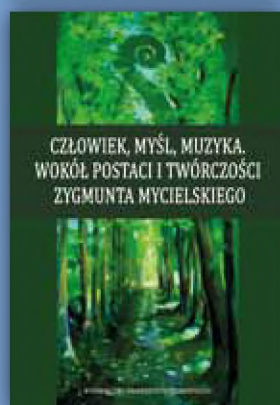
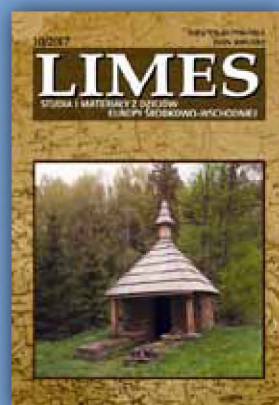
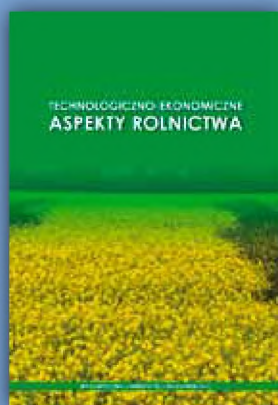
Gazetę Uniwersytecką wydaje Uniwersytet Rzeszowski za zgodą Rektora.
Autorzy tekstów i współpracownicy nie otrzymują honorariów za publikacje.
Zastrzegamy sobie prawo skracania, adiuścacji tekstów i zmiany tytułów. Wszelkie prawa zastrzeżone.
ISSN 1642-6797
Druk: ZIMOWIT
Adres Redakcji: 35-959 Rzeszów, al. Rejtana 16c, tel. 17 872 10 26, gazetaur@ur.edu.pl
Redakcja: Maciej Ulita, Wioletta Wrona, Aleksandra Kułak, Katarzyna Wojnar
Fot. na okładce M. Świącicki
Nakład: 800 szt.

AKCJA ZOSTAŃ ŚWIĘTYM MIKOŁAJEM ZORGANIZOWANA
PRZEZ KOMISJĘ DYDAKTYKI STUDENTÓW UR

Fot. J. Kułak, M. Świącicki

Nowości WYDAWNICZE

Prezentowane książki można nabywać, składając zamówienie pocztą elektroniczną lub bezpośrednio w Wydawnictwie (pok. 112; ul. prof. S. Pigonia 6, 35-310 Rzeszów).

Wydawnictwo UNIwersytetu Rzeszowskiego
e-mail: wydaw@ur.edu.pl, <http://wydawnictwo.ur.edu.pl>